

SAUSIO 1-OJI - LIETUVOS VĖLIAVOS DIENA

Lietuvos pakelių Rūpintojėlis saugo mūsų tautą. Dail. Pranas Lapė

LENKIJOS PREZIDENTO IR ELITO ŽŪTIS

Nereikalaujant nepriklausomo tyrimo, Smolensko tragedija, nusinešusi Lenkijos prezidento ir daugybės aukštų pareigūnų gyvybes, tebekybo visiems virš galvos, gruodžio 31 d. sakė europarlamentaras Vytautas Landsbergis, aviakatastrofą pavadinęs reikšmingiausiu 2010 metų pasaulio įvykiu.

„Reikšmingiausias ir kartu baisus įvykis - tai Lenkijos prezidento kartu su žmona ir kartu viso nepriklausomybinio valstybės elito žūtis balandžio 10 dienos rytą nedraugiškoje žemėje Smolensko karinio aerodromo spąstuose“, - Lietuvos radijui sakė Europos Parlamento narys ir buvęs valstybės vadovas.

V.Landsbergis pabrėžė, kad pasaulis iki šiol lieka priblokštas, ir niekas nereikalauja, kad tyrimą atliktų nepriklausomi ekspertai, o ne „galimi kaltininkai“. „Pasaulis ligi šiol priblokštas kaip niekad. Net galvoti apie visas ir tikras priežastis atrodo siaubinga, vienintelė išeitis tartum negalvoti“, - kalbėjo politikas.

„Reikalauti nepriklausomo tyrimo, kad netirtų galimi kaltininkai, nedrįsta nė viena nepriklausoma valstybė, nei Lenkija, nei Europos Sąjunga, nei Jungtinės Amerikos Valstijos. Todėl ši nelaimė tebekybo virš galvos visiems, viso priblokšto palaužto pasaulio nelaimė“, - sakė V.Landsbergis.

LRT

TURIME UGDYTI SUPRATIMĄ
APIE STALINIZMO ŽIAURUMĄ

Vilnius, gruodžio 23 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras A. Ažubalis teigia, kad sprendimai dėl totalitarinių nusikaltimų prieš asmenų grupes – neatidėliotini. Europos lygmeniu sprendimus dėl totalitarinių nusikaltimų prieš asmenų grupes kriminalizavimo klausimą nukėlus ateičiai, Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis kalba apie būtinybę ugdyti supratimą apie stalinizmo žiaurumą.

„Mes toliau turime pasinaudoti visa teikiama komisijos finansine parama ir ugdyti praeities supratimą

toje Europos dalyje, kuri nepatyrė stalinizmo žiaurumo ir kuriai labai sunku suprasti, kodėl mes bandome įvilkti šią dalyką į teisinį rūbą“, – sakė A. Ažubalis spaudos konferencijoje.

Jam pritardamas tarptautinės teisės ekspertas Dainius Žalimas pažymėjo, kad tam gali prireikti ir 6-8 ar net daugiau metų. **Stalinistinį ar komunistinį režimą viena ar kita forma patyrė 13 iš 27 Europos Sąjungos narių.**

Tuo tarpu Europos Komisija savo ataskaitoje pažymėjo, kad šis klausimas bus analizuojamas toliau.

Vilniečiai ir sostinės svečiai tradiciškai pirmąją Naujųjų metų dieną kviečiami pagerbti Lietuvos savanorių žygdarbį - 1919 metų sausio 1 dieną pirmą kartą virš Gedimino kalno buvo iškelta lietuviška trispalvė.

Sausio 1-ąją, minint Lietuvos vėliavos dieną, Gedimino pilies bokšte kariai iškėlė Lietuvos vėliavą, bokšte plevėsuosiančią naujaisiais metais. Iškilminga trispalvės pakeitimas prasidėjo 13.30 val. prie varpinės bokšto Katedros aikštėje. Nuo čia vėliavos grupė žygiavo į Gedimino kalną.

14.00 val. - kariai nuleido 2010-ųjų vėliavą ir skambant Lietuvos himnui bei aidint šūvių salvėms pakėlė 2011 metais plevėsuosiančią vėliavą.

Vėliavos pakėlimo šventėje dalyvavo Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, Vilniaus meras Raimundas Alekna, laisvės kovų dalyviai, visuomeninių organizacijų atstovai, kiti svečiai.

Renginio metu buvo dalijamos trispalvės vėliavėlės, kariškas ir liaudies dainas dainavo Vilniaus igulos karininkų ramovės vyrų choras „Aidas“, Lietuvos kariuo-

menės Garbės sargybos kuopos Salvės būrys Gedimino bokšto viršuje iššovė trijų šūvių salvę, prie laužo buvo galima sušilti ir pasivaikinti kareiviška arbata.

Vėliavos pagerbimo tradicija siejama su sostinę gynusio savanorių būrio, kuriam vadovavo karo komendantas Kazys Škirpa, trispalvės iškėlimu Vilniaus Gedimino pilies bokšte 1919 metų sausio 1 dieną. Pasak to meto liudytojų, dešimt Lietuvos vėliavą iškėlusių savanorių - karininkas K. Škirpa, karo valdininkai Jonas Nistelis ir Petras Gužas, kareiviai Albinas Rauba, Romualdas Marcalis, Pranas Plauska, Jonas Norvila, Mikas Slyvauskas, Vincas Steponavičius ir Stasys Butkus - pagerbė ją šautuvų salvėmis, sugiedojo Lietuvos

himną ir pasibučiavo.

1919 metų sausio 6 dieną į sostinę įsiveržę bolševikai nuo lietuviškos trispalvės nuplėšė geltoną ir žalią spalvas, palikę tik raudoną.

Antrąkart Lietuvos trispalvė suplevėsavė 1920-ųjų rugpjūčio 26 dieną, į Vilnių sugrįžus Lietuvos kariuomenei. Tų pačių metų spalio 9 d. želigovskininkai, užgrobę Lietuvos sostinę, lietuvišką trispalvę nuplėšė.

Po ilgų nelaisvės dešimtmečių 1988 metų spalio 7 dieną virš Gedimino bokšto iškelta Lietuvos trispalvė dabar plevėsuoja visą laiką.

Prisiminti pirmąjį trispalvės iškėlimą jau tapo tradicija. Kasmet sausio 1-ąją ant Gedimino kalno rengiamas iškilmingas vėliavos pakeitimas.

Iškilminga Lietuvos vėliavos pakeitimo ceremonija.

„GAZPROM“ MAŽINA DUJŲ KAINAS ESTIJAI IR LATVIJAI, BET NE LIETUVAI

Maskva, gruodžio 25 d. (LRT). Rusijos dujų bendrovė „Gazprom“ 15 proc. sumažino dujų kainą Estijai ir Latvijai, kurios išipareigojo padidinti perkamų dujų kiekius iki lygio, kuris buvo iki krizės, žurnalistams pareiškė Rusijos dujų holdingo valdybos vicepirmininkas Valerij Golubev, praneša Rusijos žiniasklaida. „Dujų kainos latviams bus sumažintos, nes jie išipareigojo atstatyti vartojimą iki 2007 metų lygio. Šis klausimas visiškai

Nors šešių Rytų ir Vidurio Europos šalių – Lietuvos, Latvijos, Čekijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Vengrijos ministrai laišku paragino ją užtikrinti teisingą kiekvieno totalitarinio režimo aukų traktavimą.

Po laišku nebuvo Estijos ministro parašo. A. Ažubalis tai aiškina tuo, kad jis dėl pūgos atvyko tada, kai kiti parašai jau buvo sudėti ir pageidavo taisyti tekstą. „Bet mes neturėjome galimybės“, – sakė A. Ažubalis.

išspręstas. Taip pat teigiamas sprendimas priimtas ir Estijos atžvilgiu“, - sakė V. Golubev. Tuo metu Lietuvai, anot jo, kainos 2011 metais nebus mažinamos. „Lietuvos atžvilgiu sprendimo dėl kainų mažinimo nepasiekta. Nėra pagrindo kainas mažinti Lietuvai“, - pareiškė jis.

Lietuvos vyriausybė yra pasirinkusi vadinamąjį pirmąjį ES direktyvos įgyvendinimo modelį - nuosavybės atskyrimo, kai tie patys akcininkai negali valdyti ir dujų skirstymo, ir dujų tiekimo veiklų. Trečiajame energetikos pakeite, kurį 2009 metais patvirtino ES vadovybė, numatytas reikalavimas suteikti tretiesiems asmenims galimybę dalyvauti dujų tiekimo sistemoje. Šiuo dokumentu taip pat nurodoma

ES šalims užtikrinti, kad būtų atskirtas dujų pardavimas nuo tiekimo.

Šiuo metu „Gazprom“ yra vienintelis gamtinių dujų tiekėjas Lietuvai. Todėl bendrovė kartu su vokiečių „Ruhrgas“, kuri yra kita pagrindinė bendrovės „Lietuvos dujos“ akcininkė, tvirtina, jog tai leidžia Lietuvai, kaip atskirtai rinkai, netaikyti trečiojo energetikos paketo tol, kol neatsiras alternatyvių dujų tiekėjų šiai šaliai.

Lietuvos premjeras Andrius Kubilius, komentuoamas tokį „Gazprom“ sprendimą, sakė, kad į „Gazprom“ vadovų sprendimą nemažinti dujų kainos Lietuvai turėtų reaguoti Europos Sąjunga. Pasak jo, tai išpuolis ne prieš Lietuvą, o prieš visą Bendriją.

BE JO ĮSAKYMO
NEBUVO BALSAVIMO

Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin pagyrė branduolinių ginklų sumažinimo sutartį (START) su JAV,

kurios Senatas balsų dauguma pritarė. Dabar, kai V. Putinas įsakė Rusijos Dūmai už ją balsuoti, po Ortodoksų Kalėdų švenčių įvyks ir vienbalsis balsavimas, praneša Reuters.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl prieštarigai vertinamo veikėjo **Algirdo Paleckio** pareiškimo, esą prieš 20 metų sausio 13-ąją, sovietinės kariuomenės daliniams mėginant nuversti Lietuvos valdžią, „saviškiai šaudė į savus“, patvirtino prokuratūros atstovė. Į prokurorus dėl šio pareiškimo kreipėsi parlamentaras Kęstutis Masiulis, kuris nurodė, kad toks pasisakymas menkina 1991 metų sausio 13-ąją žuvusių ir sužeistų žmonių atminimą bei įžeidžia visų Lietuvos laisvės šalininkų jausmus. Lietuvos socialistinio liaudies fronto vadovas A. Paleckis lapkričio mėnesį „Žinių radijo“ laidoje pareiškė, esą Sausio 13-ąją savi šaudė į savus. Ikiteisminį tyrimą atlikti pavesta Vilniaus miesto apylinkės prokuratūrai. Šio tyrimo kontrolę vykdys Vilniaus apygardos prokurorai. Griežčiausia bausmė, kurią įstatymas numato už viešą pritarimą tarptautiniams, SSRS ar nacistinės Vokietijos nusikaltimams Lietuvos Respublikai ar jos gyventojams, jų neigimą ar šiurkštų menkinimą, – laisvės atėmimas iki dvejų metų, informuoja prokuratūra.

Autoritariniam Baltarusijos režimui po prezidento rinkimų, kuriuos, kaip visuomet, laimėjo Aleksandras Lukašenka, įkalinus daugelį opozicijos kandidatų, Lietuvos politikai ragina iš naujo imtis sankcijų prieš nedemokratinio režimo valdančiuosius, tačiau neslepia nusivylimo verkšlenančia ir rūpesčio kupina, bet jokių veiksmų nesiimančia Europos Sąjunga. Mažą to, Seimo narys, konservatorius Mantas Adomėnas atsiprašė baltarusių atstovų už nekompetentingus Lietuvos rinkimų stebėtojus ir Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės paramą A. Lukašenkai. Kaip žinoma, pasak naujienų agentūros *Reuters* pranešimo, Lietuvos vadovė D. Grybauskaitė neoficialiame susitikime su Europos šalių ambasadoriais A. Lukašenką pavadino ekonominio ir politinio stabilumo garantu.

Sausio 13-ąją Laisvės gynėjų dienos minėjime Seime kviečiami dalyvauti visi parlamentariai, tik jie bus pasodinti kitose vietose, nusprendė parlamento vadovybė. Taip apsispręsta apsvarsčius kai kurių frakcijų pasipiktinimą dėl įvestų kvotų dalyvauti minėjime. Minint Sausio 13-osios dvidešimtmetį, norima ypatingą dėmesį parodyti Sausio 13-ąją žuvusiųjų artimiesiems, nukentėjusiesiems, parlamento rūmų gynėjams - visiems, kurie aktyviai ir pasiaukojančiai gynė Lietuvos valstybingumą ir laisvę. Sausio 13-oji Lietuvoje minima kaip Laisvės gynėjų diena, pagerbiant žuvusiuosius 1991 metų sausio 13 dieną per sovietų kariuomenės veiksmus Vilniuje. Sovietai tuomet karine jėga mėgino nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, 1990-ųjų kovo 11 dieną paskelbusią šalies nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos. Sovietų kariuomenei ir specialiesiems daliniams užimant Televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą, žuvo 14, nukentėjo daugiau kaip tūkstantis beginklių žmonių. Nors kariškiams pavyko užimti Televizijos bokštą bei Lietuvos radijo ir televizijos pastatą, jie neišdrįso pulti tūkstančių žmonių saugomo tuometinės Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pastato.

Generalinės prokuratūros vadovybės nutarimu sudaryta nauja tyrimo grupė Sausio 13-osios byloje. Tyrimo grupę sudaro aukštos kvalifikacijos ir didelę darbinę patirtį turintys keturi Generalinės prokuratūros prokurorai, nagrinėsiantys bylą, atsižvelgdami į naujas teises sąlygas. Dėl 1991-ųjų metų Sausio 13-osios įvykių metu padarytų nusikaltimų Vilniaus apygardos teismas 1999 m. nuteisė šešis asmenis, o dar 23 įtariamųjų atžvilgiu teisingumas neįvykdytas iki šiol, jų atžvilgiu išskirtas atskiras ikiteisminis tyrimas. Visi įtariamieji iki šiol slapstosi Rusijoje ir Baltarusijoje bei Lietuvai neišduodami.

Dėl Prezidento našlės rentos skyrimo Algirdo Mykolo Brazausko našlei Kristinai Brazauskienei Vyriausybė apsispręs iš karto po Naujųjų metų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija rentos K. Brazauskienei skyrimo klausimą Ministrų Kabinetai teiks iš karto po Naujųjų metų, trečiadienį pranešė socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas. Primename, kad Seimas siūlymą dėl rentos skyrimo Prezidento našlei K. Brazauskienei kreiptis į KT yra atmetęs. Seimo Pirmininkė Irena Degutienė pažymėjo, kad renta K. Brazauskienei priklauso pagal įstatymus, kuriuos reikia vykdyti. Premjeras Andrius Kubilius mano, kad rentą skirti yra teisinga tada, kai asmuo neturi užtektinai pajamų. Vyriausybės vadovas nemano, kad tokių problemų turėtų K. Brazauskiene. Prezidentė Dalia Grybauskaitė yra teigusi, kad valstybinės našlių rentos skyrimo klausimas turi būti sprendžiamas laikantis įstatymų. Lapkričio pabaigoje atlikto tyrimo duomenimis, 49,1 proc. Lietuvos gyventojų manymu, K. Brazauskienei Prezidento našlės rentos nereikia, nes ji pakankamai turtinga. Lietuvos gyventojų įsitikinimu, rentas turi gauti tik labiausiai šaliai nusipelnę asmenys, o skiriant rentą turėtų būti atsižvelgta ne tik į asmens pajamas, bet ir į turimą turtą.

LRT, ELTA, LRV

JAV prez. Barack Obama pasirašo 858 milijonų dolerių mokesčių ir nedarbingumo apdraudos įstatymą, surašytą 2000 puslapiuose, kurio daugelis įstatymų leidėjų neskaitė. **NYT**

KIEK KAINUOS „MISTRAL“ LAIVAI RUSIJAI?

Du prancūziški desantiniai laivai „Mistral“ Rusijai atsi-eis 1,37 milijardo eurų. Apie tai pranešė su laivų pirkimo derybomis susijęs šaltinis, informuoja *lenta.ru*.

Pirmojo laivo kaina turėtų būti 720 milijonų eurų (2,5 mlrd. Lt), o antras bus parduotas už mažesnę – 650 mln. eurų (2,2 mlrd. Lt) – sumą. Antrasis „Mistral“ bus pigesnis, nes jo statybose Rusijos indėlis bus didesnis. „Statant

pirmąjį laivą Rusijos įnašas sudarys 20 proc., o antrąjį – jau 40 proc.”, – pasakojo šaltinis.

Viešojo pirkimo konkursą dėl desantinių laivų pirkimo Rusijoje paskelbė Gynybos ministerija 2010 m. spalio 26 d. Greitai po konkurso paskelbimo žiniasklaida pranešė, kad pagrindiniu ir vieninteliu pretendentu nugalėti yra prancūzų karinės pramonės įmonė DCNS su „Mistral“

tipo laivais. Gynybos ministerija atsisakė komentuoti, ar konkurse be prancūzų atstovų dalyvavo kokios nors kitos kompanijos.

Šių metų gruodžio 24 d. Rusija ir Prancūzija pareiškė pasirašiusios susitarimą statyti du desantinius „Mistral“ laivus prancūzų laivų statyklose. Dar du tokio tipo laivus ketinama vėliau pagal prancūzų išduotą licenciją Rusijoje. Tačiau nėra aišku, kiek Rusijai kainuos pastatyti šiuos laivus savo teritorijoje.

JAV SENATAS RATIFIKAVO GINKLUOTĖS MAŽINIMO SUTARTĮ

JAV Senatas gruodžio 23 d. ratifikavo svarbią sutartį su Rusija dėl branduolinių ginklų kontrolės, suteikdamas prezidentui Barackui Obamai reikšmingą diplomatinę ir politinę pergalę po kelis mėnesius trukusios kovos.

Įstatymų leidėjai 71 balsu prieš 26 ratifikavo naująją Strateginės ginkluotės mažinimo sutartį (START), lengvai

užsitikrinę dviejų trečdalių daugumą, reikalingą patvirtinti šiam dokumentui, kuris yra vienas iš centrinių elementų B.Obamos pastangose „perkrauti“ santykius su Maskva.

Paveikti B.Obamos, viceprezidento Joe Biden ir aukštų JAV kariuomenės vadų nenuilstamo įtikinėjimo, dalis respublikonų senatorių palaikė šią sutartį, atsispyrę pagundai

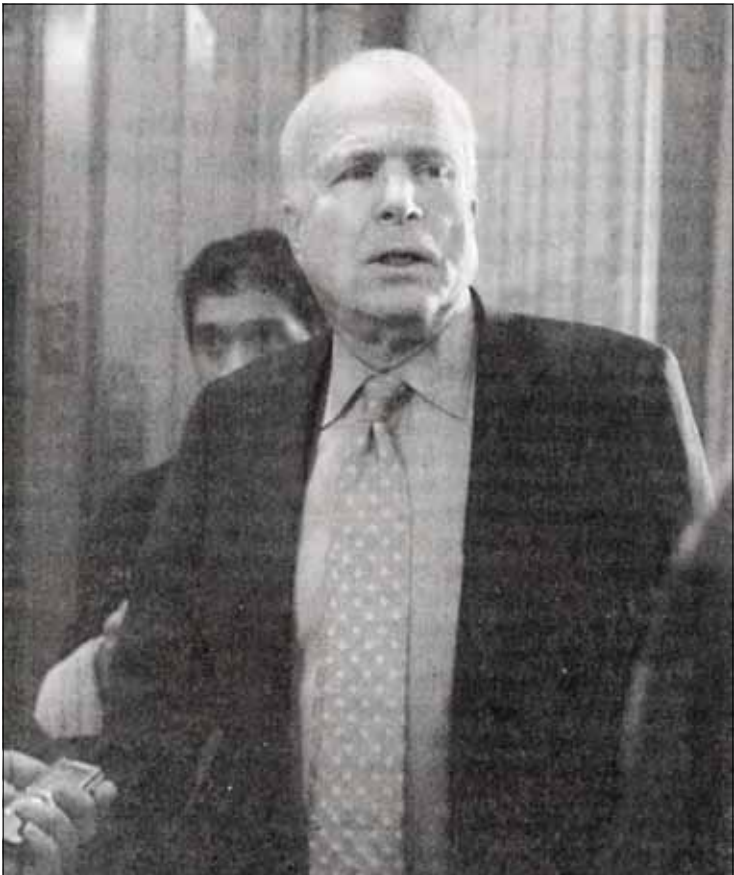
užtikrinti smarkų pralaimėjimą demokratui prezidentui.

„Esu tikras, kad mūsų šalies ir pasaulio saugumas padidės ratifikavus šią sutartį”, - sakė pagrindinis START gynėjas Kongrese - Senato užsienio ryšių komiteto pirmininkas demokratas John Kerry.

J.Kerry kartu su jo komitete aukščiausią postą užimančiu respublikonu senatoriumi Richard Lugar stūmė naująją sutartį per sudėtingus ir neretai audringus debatus, nenuilstamai kartodami Baltųjų Rūmų argumentus, jog START padės suvienyti jėgas prieš Iraną ir Šiaurės Korėją.

Ši sutartis „nėra vien paprastas susitarimas spręsti išliekančius branduolinio amžiaus pavojus. Tai sutartis, kuri mums suteiks esminį įrankį, kovojant su grėsmėmis šiame naujame branduoliniame amžiuje”, J.Kerry sakė prieš galutinį balsavimą.

Prieš pritardami START įstatymų leidėjai prie sutarties pridėjo neįpareigojančių papildymų prie ratifikavimo techninio dokumento, kuriais Vašingtonas dar kartą įpareigojamas sukurti priešraketinės gynybos sistemą, modernizuoti savo branduolinį arsenalą ir organizuoti naujas derybas su Rusija dėl taktinių branduolinių ginklų mažinimo.

JAV senatorius John McCain reikalavo, kad sutarties tekstas su Rusija dėl branduolinių ginklų mažinimo, būtų aiškiau parašytas ir patikslintas, tačiau B. Obamos administracija į tai nekreipė dėmesio. **NYT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS GENOCIDO PARODA

Lietuvos vyriausybė paskelbė 2011-uosius metus Holokausto atminties metais.

Lietuva skaičiuoja, kad per 50 sovietų okupacijos metų neteko maždaug 800 tūkstančių savo žmonių, 300 tūkstančių mūsų tautiečių patyrė komunistinio režimo žiaurumus – kalėjimus, žudynes, sušaudymus, lagerius, ištremimus, net neleidžiant grįžti į Tėvynę, pagal A. Sniečkaus įsakymą, kurį pasirašė komunistinės Lietuvos prezidentas Justas Paleckis.

Vakarų Europa ir šiandien nesupranta komunistinėje sovietų sprespaudoje buvusių valstybių istorijos. Tad Lietuva, Latvija, Čekija, Bulgarija, Rumunija ir Vengrija paragino Europos Komisiją sąžiningai įvertinti totalinius režimus, norėdamos deramo dėmesio ir komunistinio režimo nusikaltimams, ne tik nacizmui, kuris jau plačiai aptartas, nes stalinistinį režimą patyrė 13 iš 27 Europos Sąjungos narių. Sovietų Sąjungos represijos nėra įvertintos ir šiandien. Sveikintinas Lietuvos Užsienio reikalų ministro A. Ažubalio pareiškimas, kad „Visi žino nacizmo nusikaltimus, bet apie totalitarinio komunizmo režimo nusikaltimus žino tik dalis Europos. Europa negali žinoti tik dalies savo istorijos”.

Teigiama, kad prieš karą Lietuvoje gyveno daugiau nei 200 tūkstančių žydų. Nacių okupacijos metais maždaug 95 procentus jų nužudė naciai, talkinant ir mažam skaičiui vietos kolaborantų. Lietuvių visuomenė pergyveno ne mažiau nei žydai vokiečių nacių okupaciją, ypač kad Sovietų valdžiai talkino vietiniai gyventojai tremiant lietuvius į Sibirą. Visa tai ir yra mūsų istorinė atmintis.

Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo paruošta Lietuvos Genocido paroda. Jos atidarymas įvyko 1970 m. birželio 13 d. parodant tikrąjį komunizmo veidą. Paroda savo eksponatais aiškiai parodė amerikiečiams, ką Lietuvos gyventojai iškentėjo Vokietijos nacių ir Rusijos komunistų okupacijose. Parodos atidaryme pagrindinę kalbą pasakė būsimasis JAV prezidentas Gerald R. Ford. Paaiškinamieji tekstai buvo lietuvių ir anglų kalbomis. Angliškai paroda buvo pavadinta: „Know Your Enemy Communism”. Parodos surengimui vadovavo dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Lietuvių žudynių nuotraukos iš NKVD slaptųjų archyvų arba jų negatyvai buvo gauti iš New Yorke veikusio Informacijos centro, kuriame dirbo Gintė Damušytė. Dokumentai buvo rasti Šiaulių NKVD būstinėje ir per Švediją pateko į Ameriką.

Genocido parodą aprašyti neįmanoma – ją reikia pamatyti. Ji čia padarė stulbinantį įspūdį. Paroda buvo ant 28-nių skydų abiejose pusėse ir 56-ose plokštėse. Ją per trejus metus paruošė du žmonės – dail. Zenonas Kolba ir inž. Domas Adomaitis, atlikęs parodos planavimo ir išdėstymo darbus. Padėjo fotografas Vaclovas Noreika ir dar keli talkininkai.

Genocido paroda visam laikui 1969 m. lapkričio 14 dienos aktu buvo padovanota Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri ją finansavo.

Ši paroda su visais paruoštais eksponatais buvo nuvežta į Lietuvą. Šiomet būtų pats tinkamiausias laikas ją parodyti visiems Lietuvos žmonėms ir užsienio diplomatams.

S. Tūbėnas

„GRAŽU, KAS MAŽA...”

Šitaip yra kadaise teigęs vienas iš Europos Sąjungos tėvų R. Schumanas. Jis kėlė mažumo vertę, siekdamas pagrįsti dar tik kuriamos ES dėmesį regionams, o ne dideliems valstybių dariniams. Nežinau, ar jį prisiminęs citavo, ar tai atsitiktinis sutapimas, bet tie žodžiai nuskambėjo Andriaus Kubiliaus kalboje, kurią jis neseniai pasakė konferencijoje „Lituanistika atkurtoje valstybėje”. Gražu tai, kas arti, ką galima įdėmiai apžiūrėti, kas įprasta ir sava – tai labai gyvai pajuntame, būdami globalėjančiame pasaulyje, kuris linkęs viską suvienodinti, niveliuoti, visą žemę paversti vienu dideliu kaimu, kur visur viskas vienoda ir visiems pažįstama. Tie žodžiai A. Kubiliaus buvo pasakyti labai laiku, kai ėmė itin skaudžiai aktualizuotis tautinės tapatybės dalykai, kai pajutome jai visiškai realią grėsmę ir tautos išnykimo pavojų.

Minėtoji konferencija ir su ja susiję vėlesni svarstymai ir pamastymai iškėlė naujų įkvepiančių idėjų, vertybių, kuriomis prasmingai galėtume grįsti savo tautinę tapatybę. Čia priklausytų ir tarmių palaikymo, tarmiško kalbėjimo skatinimo programa, kuri kyla Lietuvių kalbos institute, ir gražiai sutampa su analogiška ES programa. Yra rodomas reikiamas dėmesys tautodailei, o visai dar neseniai, rudenį, UNESCO įtraukė į nematerialaus kultūros paveldo sąrašą archajišką mūsų sutartinių tradiciją.

Šiame kontekste man pasirodė svarbi minėtoje konferencijoje A. Kubiliaus mesta mintis, kad gal reikėtų liautis kėlus Tadač Blindą kaip tautos herojų ir paieškoti kitos simbolinės figūros. Taip, tas herojus, kaip „svieto lygintojas”, iškilo XIX a. G. Lansbergio-Žemkalnio pjesėje, bet tada, neseniai panaikinus baudžiavą, jis buvo visai savo vietoje, kaip valsctiečių pasipriešinimo dvarui

legenda. Suprantama, kad jis gerai tinka būti nuotykių filmo herojumi, tik gaila, kad kartu įteisinamas kaip nepraustas burnis ir storžievis. Jo bjaurus pertaras pristatomas kaip neva liaudiškas „humoras” ir, deja, žiūrovų dalis taip jį ir priima. O štai elegantiškoji Seimo pirmininkė jį pakartoja iš Seimo tribūnos, gal norėdama tapti dar populiarsnė „liaudyje”. Galiausiai špygą televizijoje atkiša (kam – Lietuvai? Lietuvos valdžiai?) ir europarlamentaras. Na, iš žinomo *chamuilos* visko gali tikėtis, bet jo bendrapartiečio ir frakcijos vadovo požiūris vis dėlto nustebino.

Kai „Lietuvos žinių” suorganizuotoje apskritojo stalo diskusijoje apie Seimo nario tinkamą arba netinkamą elgesį V. Andriukaitis pasakė, kad „garsioji špygos parodymo akcija buvo labai netinkama”, V. Gabšys jam ramiausiai atšovė: „Viena špyga valdžiai dar nieko. Bet kuriame kaime jums šimtą špygų parodys.” Žodžiu, nesuvokiama riba tarp kaimo bernų ir tautos atstovų Seime elgsenos, nelieka supratimo, jog tai, kas leidžiama vieniems, absoliučiai netoleruotina kitiems, **kas dera kiaulidėje, nedera Seime**. Be tokio supratimo ir klostosi tautos įvaizdis: „Lietuviai – tai netašytų stuobrių tauta”.

Tai šitaip ir vyksta grandininė reakcija. Televizijos prisižiūrėję ne tik vaikai ir paaugliai kalba ir elgiasi panašiai kaip jų „herojai”, barbarybė, storžieviškumas plinta į visus amžiaus ir socialinius sluoksnius, išvirsta patyčiomis mokyklose, agresyvumu keliuose.

Bet šiandien ne apie tai. O apie tai, kokie tautinės tapatybės bruožai iškelti arba iškilo pastarųjų dienų ar savaitės svarstymuose. Man gal įspūdingiausia šviesa pasiklido D. Kuolio paskutinėse „Sankirtose” (Baltijos televizijoje), kur kalbėta apie tai, kad

XVIII a. pabaigoje, kai trys monarchijos (Rusija, Austrija-Vengrija ir Prūsija) išdraskė ir pasidalino Abiejų Tautų Respubliką, tai jų pagrindinis motyvas buvo baimė prieš respublikoniškų idėjų židinį. **Rusija užgrobė Lietuvą ne todėl, kaip teigė Kotryna II, kad tai buvo iš vidaus griūvanti, vidinės netvarkos ir chaoso ėdama valstybė, kaip iki šiol tebekartojama ir mūsų vadovėliuose, o dėl to, kad iš Lietuvos sklido respublikoniškos laisvės idėjos, pavojingos Rusijos imperijos pamatams**. Čia pat laidoje nuskambėjo ir Simono Daukanto vardas – atkaklaus, mokslų siekiančio žemaičio, kuris pėsčias atkeliavo į Vilniaus universitetą, šaldamas ir vienišas sėdėjo Petrapilio archyvuose ir rašė lietuviškai vieną po kito Lietuvos istorijos tomus, nors anuomet beveik nebuvo, kas juos skaitytų. Bet jis tvirtai tikėjo, kad to reikia, ir kad ateis laikas, kai bus kitaip. Gal tad Simonas Daukantas yra vertesnis tautos herojus negu Tadas Blinda? Prieškario Lietuvoje buvo įprasta mokyklinių sąsiuvinių viršeliuose spausdinti svarbiausių Lietuvos žmonių atvaizdus. Šalia Vinco Kudirkos, Jono Basanavičiaus, vaikas jau nuo mažumės išmokdavo atpažinti ir Simoną Daukantą, ir Maironį. O šiandien?

Tautinė tapatybė yra kintantis dalykas. Apie tai turėtų būti atskira šneka. Bet aišku, kad šalia kintamų sudedamųjų, ji turi savo pastovų branduolį, apie kurį dabar bandome kalbėti. Jis yra labai svarbus tautinę tapatybę lemiantis veiksnys, apie kurį tik dabar imame atviriau prisiminti ir atvirai kalbėti, nes ilgą laiką jis buvo tapęs tarsi nebeaktualus, tarsi sukompromituotas, tarsi nebemadingas, senamadiškas. Gerai, kad pradėdame atsitokėti.

Vanda Zaborskaitė, *bernardinai.lt*

TEISME – GENOCIDU KALTINAMO SOVIETŲ SAUGUMIEČIO BYLA

Vilnius, gruodžio 23 d. (LRT). Vilniaus apygardos teismui perduota jau aštuntoji šiais metais byla dėl Lietuvos partizanų fizinio sunaikinimo.

Šiomet tai jau aštuntoji nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų baudžiamoji byla, kurią prokurorai perdavė teismams, rašoma Generalinės prokuratūros tinklapyje.

Pilietis V. J. P., gimęs 1931 metais, kaltinamas tuo, jog būdamas pasipriešinimo sovietų okupacinei valdžiai dalyviu – Lietuvos partizanų (slapyvardis „Klajūnas”) sutiko bendradar-

biauti su sovietų okupacinės valdžios represine Lietuvos SSR valstybės saugumo ministerijos struktūra bei vykdyti jos nurodymus. Sutikimą bendradarbiauti jis davė 1952 m. vasario 28 d., kai buvo suimtas saugumo agentų – smogikų.

Ikiteisminio tyrimo duomenimis, V. J. P. žinojo šios sovietų okupacinės valdžios represinės struktūros pagrindinį tikslą – fiziškai sunaikinti ir suimti dalį Lietuvos gyventojų, kurie priešinosi sovietų okupacinei valdžiai, t. y. Lietuvos partizanus ir jų

ryšininkus (rėmėjus). Nuo 1952 m. iki 1965 m., būdamas minėto saugumo užverbuotu agentu (agentūrinis slapyvardis „Kairys”), V. J. P. veikė pagal iš anksto sudarytą ir patvirtintą veiksmų planą, kartu su kitais agentu vykdė šios sovietų okupacinės valdžios represinės struktūros nurodymus – fiziškai naikino ir suiminėjo Lietuvos gyventojus. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras nurodo, kad agentai – smogikai apsimesdami partizanais, operacijų metu dangstydavosi tariamais partizaniškais slapyvardžiais.

TARP KŪJO IR PRIEKALO

Spausdiname aktualų ir šiam laikui Justino Argusto straipsnį veidas.lt, kai tenka ir dabar tarptautinėje padėtyje laviruoti.

Prieš 70 metų, sovietų kariuomenei okupavus Lietuvą, mūsų šalyje buvo „legalizuota“ komunistų partija. Iki tol Lietuvoje ši partija buvo uždrausta ir persekiojama.

Šiandien žvelgiant iš laiko perspektyvos matyti, kad nors prezidento A.Smetonos režimas turėjo visus galimus svetus komunizmo idėjų plitimui sustabdyti, vis dėlto to pasiekti jam nepavyko: komunistinis pagrindis likviduotas nebuvo ir netgi ketvirtojo dešimtmečio antroje pusėje nepavyko užkirsti kelio komunistinėms idėjomis plisti tarp kairiosios inteligentijos.

Kodėl labai aiškią anti-komunistinę programą turėję tautininkai jos nesugebėjo įgyvendinti?

Viena ranka baudė, kita glostė

Už raštelį „Šalin fašistų diktatūrą. Lai gyvuoja Lietuvos komunistų partija (LKP)“ – keleri metai sunkių darbų kalėjimo ir griežtos bausmės tiems, pas kuriuos pavykdavo rasti tokio pobūdžio komunistinių atsisaukimų. Tačiau skaityti ir laikyti komplektus Maskvoje išleistų komunistinių laikraščių, pasirodo, buvo legalu ir teisėta. Tokį ketvirtojo dešimtmečio Lietuvos vaizdelį nupiešė A.Smetonos bendražygis tautininkas Valentinas Gustainis valdančiųjų tautininkų ideologiniame žurnale „Vairas“.

Čia kyla klausimas, kaip įmanoma suderinti draugišką laikyseną šalies, kuri rėmė Lietuvoje veikiantį judėjimą, norėjusį sunaikinti mūsų valstybę, atžvilgiu. Ir kaip komunistinė SSRS galėjo palaikyti draugiškus santykius su valstybe, kurios valdžia persekiojo komunistus? Antai pats A.Smetonos biografas Aleksandras Merkelis taip pat pastebėjo, kad ketvirtojo dešimtmečio pabaigoje „sudarė savotišką paradoksali būklė: kas komunistiška – draudžiama ir persekiojama, o kas prosovietiška – legalu ir net kai kurių kultūrininkų proteguojama.“

„Lietuvių spauda vengia rašyti aštrius straipsnius prieš komunizmą, klaidingai bijoma tokiais straipsniais Sovietuose sukelti nemalonius ūpo. Tikrovėje gi reikia labai griežtai skirti tarptautinius santykius nuo vidaus santykių ir Lietuvos komunizmą nuo Sovietų komunizmo“, – 1936-aisiais rašė tautininkas V.Gustainis.

Ir čia pat klaidingai pridūrė, kad Lietuva santykius su Sovietų Sąjunga „brangina ir turi branginti ir kad SSSR politikai patys supranta, jog Lietuvoje komunistinė santvarka būtų pražūtinga. <...> Dar kartą pabrėšiu, kad negalima SSSR įtarti aktyviai remiant komunistinį judėjimą Lietuvoje.“

Žinoma, tarpukario Lietuvos galingieji suvokė ir LKP laikė neabejotinai vienu pavojingiausių valdžios ir valstybės priešų, vis dėlto jie negalėjo, o ir nenorėjo šios partijos visiškai sunaikinti, nes manė, kad tai pakenktų santykiams su SSRS. Taigi A.Smetonos režimas tarsi balansavo tarp kūjo ir priekalo.

Baudė tik už aktyvią propagandą

„Nebuvo baudžiama už narystę LKP partijoje ir dalyvavimą susirinkimuose. Baudžiama buvo „tik už aktyvią propagandą, – vadovavimą įvykusiai demonstracijai, raudonosios vėliavos iškabinimą, kurstymą streikuoti ir t.t.“, – tautininkų ir A.Smetonos paradoksalią laikyseną atskleidžia buvęs Tautininkų partijos generalinis sekretorius Vincas Rastenis, liudijęs sovietiniams tardytojams.

„Nieko nuostabaus. Tai buvo tipiškas atvejis. Sovietų Sąjungos politika buvo dvišlopė. Ji palaikė normalius diplomatinius santykius su daugeliu šalių, bet rėmė jose veikusias komunistų partijas. Sovietai niekada neprisipažino, kad teikia paramą kitose šalyse veikiantiems komunistams. Maskva net neleisdavo, kad tokie kaltinimai būtų pateikti“, – aiškina istorikas prof. dr. Zenonas Butkus.

Jis siūlo prisiminti vieną faktą: 1924 m. gruodžio 1-ąją Taline įvyko sovietų remiamas komunistų pučas. Ir kai kurie estai, kad ir nedrąsiai, Maskvai už tai priekaištavo. Dėl šių priekaištų Maskva pareiškė kategorišką protestą ir grasindama jėga privertė Estiją atsiprašyti bei pareikšti, kad dėl pučo Maskvai neturi jokių pretenzijų ir jos jokiū būdu nekaltina.

„Taigi tarpvalstybiniai santykiai buvo viena, o ko-

Lietuvai paskelbus šiuos metus Holokausto atminties metais, verta prisiminti, kad Čikagoje buvo suruošta Lietuvos genocido paroda. Čia matome tos parodos rengimo komitetą 1969 metais: dr. Kazys Šidlauskas, prof. Adomas Varnas, dail. Zenonas Kolba, stovi Jonas Jasaitis, Domas Adomaitis, Juozas Bertašius, Leonas Prapuolenis ir Jonas Skorubskas.

Vaclovo Noreikos nuotr.

munistų veikla – visai kas kita. Aišku, sovietai buvo nepatenkinti, kad Lietuvos valdžia represuoja komunistus ir kartais neoficialiai nusistebėdavo: kaip jūs galite palaikyti su mumis normalius santykius, jei persekiojate tuos, su kuriais mes esame vienoje partijoje? Po 1926 m. perversmo, kai Lietuvoje buvo sušaudyti keturi komunarai, sovietai tik iš pradžių reiškė nepasitenkinimą, bet vėliau su tuo susitaikė – jiems tautininkai buvo parankesni nei, pavyzdžiui, krikščionys demokratai“, – neabejoja istorikas Z.Butkus.

Tautininkas V.Gustainis atkreipė dėmesį ir į tai, kad to meto spauda nepagrįstai bijojo komunizmą smerkiančiais straipsniais „Sovietuose sukelti nemalonius ūpo. Tikrovėje gi reikia labai griežtai skirti tarptautinius santykius nuo vidaus santykių ir Lietuvos komunizmą nuo Sovietų komunizmo.“

Istorikas Ramūnas Labanuskas daro prielaidą, kad „komunistai tautininkų ideologų ir vadovų galėjo būti laikomi savotiška „tautine“ bendrija (nors ir labai agresyvia), kuria rūpintis buvo suteikta teisė SSRS, kaip kad vokiečiais leista rūpintis Vokietijai“, ir nurodo, kad greičiausiai LKP buvo leidžiama veikti sluoksniuose, kuriuose ji jau buvo spėjusi įsitvirtinti – visų pirma žydų visuomenėje. Tuo tarpu bandymas veikti lietuvių

visuomenėje (ypač kaimo) buvo griežtai varžomas ir net baudžiamas – „tautinių režimas, monopolizavęs sau teisę atstovauti lietuvių visuomenę, konkurentų nepakentė.“

Išties, siekiant užkirsti kelią žalingai sovietinės propagandos įtakai, diktatoriškų kovos su komunistais metodų smetoninėje Lietuvoje nebuvo matyti. Antai prezidento ketvirtajame dešimtmetyje viešai sakytose kalbose, sveikinimuose ar rašytiniuose pareiškimuose žodžiai „komunistas“, „komunizmas“ ar „bolševikai“ – labai reti. Apskritai galime tvirtinti, kad šios temos vengta – laikytasi gana subalansuotos retorikos.

Apibendrinti A.Smetonos viešąją poziciją formuojant visuomenės nuomonę savo kalbomis galime ir tautininko Domanto Cesevičiaus žodžiais, anot kurio, A.Smetona buvęs „klasikas“, nemėgęs visokių „-izmų“, taip pat ir komunizmo, tačiau tai išreikšdavęs gana nuosaikiai.

Sekė ir stebėjo visus

Istorikas Arvydas Anušauskas, remdamasis archyviniais dokumentais, yra nustatęs, kad kas dešimtas komunistų partijos narys buvo etatinis saugumo policijos agentas, o iš viso Lietuvos komunistų partiją sekė maždaug du šimtai agentų. Valdžiai buvo gana aiški LKP struktūra, sudėtis, o iš to aiškėdavo ir komunistinio judėjimo veiklos tendencijos. Pavyzdžiui, net CK sekretoriaus žmona Stasė Trakimaitė buvo VSD agentė.

Istoriko Mindaugo Tamošaičio teigimu, naujausiuose istorikų tyrimuose tarpukario LKP veikla nesureikšminama, tiesiog ji įvardijama kaip negausi ir

neturėjusi didesnės įtakos to meto Lietuvos politiniams įvykiams. Istorikai daugiausiai dėmesio skiria Lietuvoje rezidavusiai sovietų pasiuntinybei ir diplomatams, dirbusiems žvalgybinį darbą, kontaktavusiems su kairiųjų pažiūrų inteligentais, kurie buvo skeptiškai nusiteikę A.Smetonos autoritarinio režimo atžvilgiu. „Pagal naujausią istoriografiją daroma išvada, kad ne LKP, bet sovietų pasiuntinybė išpurenė dirvą sovietizacijai Lietuvoje“, – tvirtina M.Tamošaitis.

2 tūkst. – tiek narių turėjo LKP nepriklausomybės praradimo išvakarėse 1940-aisiais, ir dauguma jų buvo lietuviai, tiesa, labai jauni. Dar tūkstantį narių turėjo komjaunimas, 6 tūkst. žmonių vienijo Raudonosios pagalbos organizacija.

Tačiau iš tiesų LKP nebuvo pagrindinė komunistinių, prosovietinių idėjų skleidėja. Lietuvių draugija SSRS tautų kultūrai pažinti – būtent aplink šią 1929-aisiais įkurtą draugiją spietėsi prosovietiška, kai kurie ir prokomunistiškai nusiteikę asmenys: Vincas Krėvė-Mickevičius, Justas Paleckis, rašytojai Petras Cvirka, Liudas Gira, Balys Sruoga, Kostas Korsakas, Kazys Boruta ir kt.

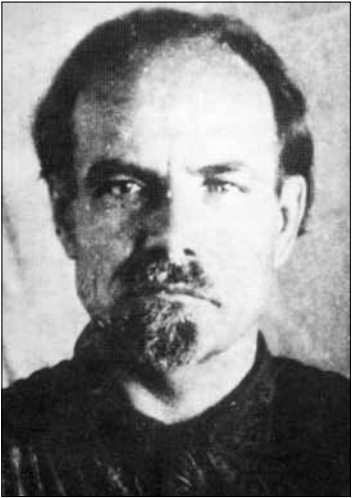
„Oficialiai tai draugijai komunistai nevadovavo. Komunistų veikla buvo masuojama demokratinių jėgų priedanga. Tai buvo Josifo Stalino sugalvota taktika. Per demokratiją į komunizmą ir į prijungimą prie SSRS. Su komunistais VSD ir apskritai Lietuvos valdžia mokėjo dorotis, tačiau visiškai nemokėjo reaguoti į apgaulingą komunistinės valdžios taktiką“, – apibendrina istorikas Z.Butkus.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARĖ JŲ BURKAITIS
LIETUVOS RAŠYTOJAUS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

Antanas Poška
(1903-1992)

Septintajame dešimtmetyje Vilniaus leidyklose, „Žinijos” draugijoje arba centrinėje sostinės gatvėje, kurios pradžia ir pabaigą žymi dvi turtingiausios Lietuvos bibliotekos, galima buvo sutikti neįprastos išvaizdos žmogų. Ne tiek ilgi balti plaukai, kiek dvasinga veido išraiška jį išskirdavo iš praeivių minios. Menininkas, mąstytojas, išminčius... Kai kas atpažindavo: iš tremties sugrįžęs keliautojas ir mokslininkas Antanas Poška.

Keistuolis, kadaise su motociklu nukeliavęs į Indiją, bendravęs su Rabindranatu

Tagore. Esperantininkas... Pats Poška savo veiklą apibūdindavo kaip gan savotišką kultūros antropologiją: „Pagrindinė visų mano studijų tema - kultūrinė antropologija - tai yra žmogaus taikymasis prie nuolat kintančios aplinkos. Tai lėtas genų taikymasis prie nenatūraliais tempais besibraunančios civilizacijos...”

Su nenusipėjamais civilizacijos tempais Antanui Poškai teko susidurti ne vieną kartą. 1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, jam, tuomet vadovavusiam Vilniaus viešajai bibliotekai Nr. 3, buvo liepta sunaikinti visas ideologiniu požiūriu „ydingas” knygas. Daug pastangų buvo dėta gelbėjant vertingiausius leidinius... Vokiečių okupacijos metais toje pačioje bibliotekoje buvo pareikalauta atrinkti į Reichą naciams reikalingus judaikos kūrinius, o kitus kaip Beverčius sunaikinti. Šias knygas slėpti buvo tolygu nusikaltimui, tačiau Poškai ir čia

pavyko išsaugoti ir suslapyti arti pusantro tūkstančio egzempliorių jidiš ir hebrajų kalbomis.

Bibliotekos rūsiuose A. Poška apgyvendino ir slapstė žydus Iciką Mucherį, J. Todesą bei jų šeimas, o vilnietį Akivą Geršaterį buvo fiktyviai įdarbinęs bibliotekos sargu, pavarde A. Gervetovski.

Jis išdavė man oficialų pažymėjimą su Miesto bibliotekos antspaudu ir pats jį pasirašė. Kurį laiką tas pažymėjimas saugojo mane nuo priverstinių darbų. <...> Kartą aš išslinkau iš geto į miestą, kad prasimanyčiau kažkiek duonos ar bulvių savo badaujančiai šeimai; gatvėje buvau sustabdytas gestapininko, kuris, įtaręs mane esant žydu, pareikalavo dokumentų. Antano Poškos išduotas pažymėjimas mane išgelbėjo. Po to, kai visa mano šeima gete buvo išžudyta, aš pabėgau iš ten ir keletą dienų slapščiausi namų griuvė-

siuose. Neturėdamas jokios kitos galimybės išgyventi, ryžausi kreiptis į Antaną vėl. A. Poška sutiko mane kaip tikras draugas, rodydamas nepaprastą humaniškumą. Beveik 10 mėnesių, iki pat rusų kariuomenės įžengimo į Vilnių, Poška slapstė mane savo bute ir visą laiką maitino mane kartu su savo šeima. <...> Nei tuo metu, nei vėliau mano draugas net nebuvo užsiminęs apie bet kokių nuostolių atlyginimą, - vėliau rašė A. Geršateris.

Slapstyti „Gervetovskį” buvo pavojinga ne tik dėl jo žydų kilmės - A. Geršateris inteligentijai buvo žinomas žmogus, esperanto konsulas Lietuvoje. I. Mucherio ir J. Todeso tolimesni likimai kol kas nežinomi, o su Akiva Geršateriu A.

Pošką siejo nuoširdi draugystė. Emigravęs 1946 m. į Lenkiją, o vėliau į Izraelį, A. Geršateris rašydavo savo bičiuliui ir gelbėtojui laiškus. Tais laikais buvo įprasta vartoti vadinamąją ezopinę kalbą - rašydami apie orą, sveikatą, buitį. Bet norėdami iššifruojant A. Poškos ir A. Geršaterio korespondenciją smalsuoliai saugumiečiai turėjo papildomo darbo - visi jų laišškai parašyti abiejų pamėgta esperanto kalba.

„Laimės paslaptys glūdi pačiame žmoguje. Jei jis turtingas dvasia ir sveikas geismais, jo laimės niekas niekur ir niekad neatims. Viskas yra mumyse - lieka tik norėti.

Tad neliūdėk, širdie, laimė yra tavyme ir ji tavo.”

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nesandčios rankos”.

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

KAI BUVĘ SAJUNGININKAI TAMPA PRIEŠAIS

Jonas Rudokas („Kultūros barai” Nr.10)

IV.

Iš tikrųjų karas tarp Lietuvos ir Lenkijos niekada nebuvo oficialiai paskelbtas, nors faktiškai jis vyko nuo pat 1919 m. sausio, kai lenkai pirmą kartą užgrobė Vilnių, pasitraukus iš jo vokiečiams. Tiesa, netrukus juos iš čia išvarė bolševikai, bet balandžio 21 d. lenkai vėl grįžo ir pamažu brovėsi gilyn į Lietuvą, persekiodami šalies gyventojus – grūdo lietuvius į kalėjimus, plėšikavo. Lietuvos vyriausybė, pagrindines savo jėgas sutelkusi fronte su bolševikais, neturėjo kitos iše-

ties – galėjo tik protestuoti ir prašyti Antantės įsikišimo, bet šis prašymas nebuvo išgirstas. Tuo naudodamiesi lenkai 1920 m. pavasarį visai priartėjo prie Kauno–Zarasų plento ir prie Kauno, užėmę Žiežmarių.²⁵

Tiesa, vasarą, Raudonajai armijai žygiuojant į Vakarų, lenkams teko trauktis ir didesnę dalį jų užimtos teritorijos Lietuvai pavyko susigrąžinti, net Vilnių – rugpjūčio 25–26 d. Tačiau džiaugsmas buvo trumpas: rugsėjo 22–23 d. lenkai, atgavę jėgas, smogė stiprų smūgį lietuvių kariuome-

nei Pietų Sūduvoje, užgrobė Suvalkus, Seinus. Netekome daugybės karių, per 2000 jų pateko į lenkų nelaisvę, tarp jų – du pulkų vadai su štabais, prarasta daug patrankų ir kito kio kariško turto. Lietuviškas Seinų ir Punsko kraštas buvo atplėštas, kaip vėliau paaiškėjo, visiems laikams... Bet svarbiausia tai, kad lenkai, užėmę Gardiną, Druskininkus, Lydą, užsitikrino labai patogias pozicijas pulkti Vilnių.

Žinoma, viską lėmė ne tik tai, kad lenkų armija buvo gausesnė ir galingesnė, turėjo

daugiau kavalerijos, geresnę artileriją ir žvalgybą, bet ir kiti mūsų kariuomenės trūkumai, ypač prastas vadovavimas, nes jai katastrofiškai trūko kvalifikuotų, patyrusių karo vadų – pulkininkų, generolų.²⁶ Negana to, mūsų valdžia, patikėjusi Antantės pažadais, kad lenkai nepuls Lietuvos, 1920 m. vasario–kovo mėn. taupymo sumetimais sumažino kariuomenę iki 23 tūkstančių, o latviai, estai, suomiai tada turėjo po 70 tūkstančių...²⁷

Tačiau ir po patirtų pralaimėjimų Lietuvos vyriausybė neprarado vilčių, kad su Paryžiaus, Londono ir neseniai įkurtos Tautų sąjungos palai-kymu pavyks sustabdyti lenkų agresiją. Juk buvo įsteigta tarptautinė komisija ginkluotam konfliktui tarp lenkų ir lietuvių stebėti, be to, Lenkija sutiko dalyvauti dar vienoje derybose su Lietuva. Jos vyko Suvalkuose 1920 m. rugsėjo 30 – spalio 8 dienomis, atrodė lyg ir sėkmingos: dalyvaujant Tautų sąjungos ir minėtos tarptautinės komisijos atstovams buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią numatyta nutraukti karo veiksmus, o Vilnių priskirti Lietuvai.²⁸ Tačiau tai buvo tik lenkų gudrybė: mat 1920 m. liepą, kai bolševikai priartėjo prie Varšuvos, Lenkija paprašė Antantės skubios pagalbos ir ją gavo su sąlyga (anglams reikalaujant), kad Vilnių grąžins Lietuvai. Teko sutikti.

Tačiau jau spalio pradžioje Piłsudskis įsakė generolui

Lucjanui Żeligowskiui apsiskelbti maištininku, atseit nepavaldžiu Lenkijos karinei vadovybei, ir su vadinamosiomis lietuvių ir baltarusių divizijomis užimti Vilnių: „kitaip istorija mums nedovanos.”²⁹ Taigi Suvalkų derybos baigėsi vėlyvą spalio 7 d. vakarą, o jau kitos dienos rytą Żeligowski pradėjo puolimą. Vilnius buvo užgrobtas spalio 9 dieną.

Žinoma, mūsų diplomatams dėl to energingai protestuojant, Paryžiuje, Ženevoje kilo šioks toks triukšmelis, bet prancūzai jį nesunkiai užgesino – apsimetė šventai tikintys, kad Żeligowski iš tikrųjų yra maištininkas, maža to, ragino jį nesusotai Vilniuje, o žygiuoti tolyn, į Kauną, ir galutinai išspręsti lietuvių ir lenkų santykių problemą.³⁰ Todėl labai klysta tie, kurie mano, kad lietuviai pykosi ir kariavo su lenkais tik dėl Vilniaus, klysta ir kai kurie Vakarų istorikai, teigiantys, esą Vilnius buvo vienas iš keturių svarbiausių lenkų miestų,³¹ todėl jiems būtinai reikalingas.

(Bus daugiau)

²⁵ V. Leščius, *Lietuvos kariuomenė Nepriklausomybės kovose 1918–1920 m.*, V., 2004, p. 258.

²⁶ A. Rukša, t. III, p. 173–175.

²⁷ *Savanorių žygiai*, t. I, p. 39.

²⁸ *Lietuvos – Lenkijos santykiai 1917–1994 m.* V., 1998, p. 40.

²⁹ W. Kucharski, *Historia Polski w datach*, Wrocław, 2007, p. 222.

³⁰ R. Žepkaitė, p. 139.

³¹ T. Snyder, p. 87, 250, 273.

Lietuvos kariuomenės kariai, grįžę iš lenkų nelaisvės, 1920 m. „Lietuvos kariuomenės karininkai” leidinio nuotr.

**Lietuvos Respublikos Prezidentės
Dalios Grybauskaitės sveikinimas
Lietuvos žmonėms Naujųjų metų proga**

*Mieli Lietuvos žmonės,
Sveikinu Jus šventinę Naujųjų metų naktį.
Įžengdami į Naujuosius, esame kupini vilties.
Šiai vilčiai turime pagrindo. Praėjusieji buvo
rimtų išbandymų metai. Tačiau jie suteikė gy-
venimo patirties ir išminties. Užsigrūdinome ir
sustiprėjome.
Naujieji atveria naujas galimybes mūsų siekių
realizavimui. Susitelkime, padėkime vienas kitam.
O sėkmė telydi mūsų pastangas ir darbus.
Sveikinu ir visus pasaulio lietuvius, visus geros
valios žmones. Linkiu meilės, savitarpio supрати-
mo, ryžto ir sėkmės.
Turiningų, prasmingų, skalsių Naujųjų metų
Jums, brangieji.
Dalia Grybauskaitė,
Lietuvos Respublikos Prezidentė*

**LIETUVOS SEIMO PIRMININKĖ
LINKI ŠVIESOS IR VILTIES**

Kūčios ir Kalėdos suteikia nepakartojamą galimybę vieni kitiems ištarti per metus nepasakytus šiltus žodžius, teigia Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir linki ramybės dvasioje, šilumos bei jaukumo namuose. „Kūčių vakaras ir Šventos Kalėdos suteikia mums kasmet besikartojančią, tačiau kasmet ir tokią nepakartojamą galimybę: ištarti vieni kitiems tuos žodžius, kurių nepasakėme per visus metus. Galimybę šiltai apsikabinti nuoširdumu ir atvirumu. Galimybę kalėdaičiu dalintis gardžiausiais gyvenimo prieskoniais: Tikėjimu, Viltimi ir Meile”, – sveikindama Lietuvos žmones sakė I. Degutienė. Seimo pirmininkė pažymi, kad šiomis dienomis mintimis nuoširdžiai laužiame kalėdaitį su tais, kurie šiandien negali susėsti prie vieno stalo su savo šeima ir yra toli nuo Lietuvos, kurie budi prie ligonių, ir prisimename iškeliavusius į Amžinybę.

„Jėzaus gimimo akivaizdoje, krikščioniškos meilės ir atjautos akivaizdoje šį vakarą Jūsų šeima – visa Lietuva”, – I. Degutienę pranešime cituoja Seimo pirmininkės sekretoriatas.

Seimo vadovė nuoširdžiai linki visiems bendros vilties – stiprinančios, drąsinančios ir artinančios.

„Po dieviškos vilties skleidžiama šviesa, kaip ir po saule, užtenka vietos kiekvienam, ir nė vienas negali būti atstumtas. Nuo šiol ir gamta grėžiasi ir grįžta į savo viltingąją pusę: ilgėja diena, daugėja šviesos. Tegu jos daugėja ne tik danguje, bet ir mūsų žodžiuose, mintyse, sielose. Tegu jos daugėja mūsų mokyklose ir bažnyčiose, mūsų visų namuose, mūsų Lietuvoje – toje krikščioniškoje, tautinėje ir žmogiškoje šeimoje”, – sakė I. Degutienė.

Parlamento vadovė padėkojo visiems Lietuvos žmonėms, kurie šią dvasios šviesą brangina, tiki ja ir dalijasi su šalia esančiais.

„Nuoširdžiai sveikinu kiekvieną iš Jūsų, Jūsų šeimas ir artimuosius sulaukus Šventų Kalėdų. Linkiu geresnių artėjančių Naujųjų metų. Linkiu ramybės dvasioje, šilumos ir jaukumo namuose ir, žinoma, tikėjimo šalia esančiu žmogumi”.

2010 m. gruodžio 20 d.

Brangūs tautiečiai,

*Šv. Kalėdų išvakarėse didžiųjų metų švenčių dvasioje dar kartą įvertin-
kime šiemet nueitą kelią, pažymėtą ypatingų sukačių ir išgyvenimų, kai
minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmetį ir Žalgirio
mūšio 600-ąsias metines, didžiavomės savo Tėvynės istorine didybe, savo
tautos dvasia ir laimėjimais.
Šios iškilios mūsų istorijos datos, - tai kartu ir bendri mus telkiantys
simboliai, turintys tą pačią gilią prasmę, nesvarbu, kur gyventume, nes mes
visi ir esame Lietuva.
Tvirtai tikiu, kad ir ateityje išsaugosime šią per šimtmečius išpuoselėtą
protėvių dvasią, liudysime pagarbą savo Tautai ir Valstybei, puoselėsime
lietuvišką savastį ir tarpusavio saitus.
Nuoširdžiai linkiu, kad šv. Kalėdų dvasia suburtų Jūsų šeimas ir sutelktų
pasaulio lietuvius, atneštų džiaugsmą, darną, ir ramybę, ir kviečiu nau-
jaisiais metais toliau vieningai eiti Valstybės brandos, santarvės ir Tautos
vienybės keliu.
Nuoširdžiai Jūsų
Audronius Ažubalis,
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras*

Mielieji,

*Sveikinu jus šeimyniškai ramių Šv. Kalėdų bei smagiai triukšmingų Naujųjų
Metų proga. Tegul žiemiškos šventės būna kupinos magiškų akimirų, geros
nuotaikos bei mylimų žmonių artumo.
Sėsdami prie Kūčių vakarienės stalo bei pasitikdami Šv. Kalėdų rytą, prisi-
minkime tuos, kurie atneša į mūsų gyvenimą šilumos ir džiaugsmo, pasidžiau-
kime jų teikiamu gėriu ir ramybe. Šventiškame šurmulyje raskime minutę
laiko pasveikinti ir tarti nuoširdų padėkos žodį mylimiems ir mus mylintiems
žmonėms. Apglėbkime esančius šalia, pakalbinkime likusius Tėvynėje.
Sutikdami Naujuosius 2011-uosius Metus drąsiai svajokime, kelkime sau
tikslus ir tvirtai tikėkime savo jėgomis. Linkiu, kad ateinančiais metais ne-
trūktų užsidegimo, optimizmo, energijos.
Gražių stebuklingų švenčių!
Nuoširdžiai jūsų,
Skaistė Aniulienė,
Lietuvos Respublikos Generalinė konsulė Čikagoje*

Kauno rajono Pagynės vaikų globos namų ir labdaros paramos fondo „Nemuno krašto vaikai” au-
klėtiniai Prezidentei Daliai Grybauskaitei padovanojo originalią iš popieriaus pagamintą Kalėdų
prakartėlę.

Dž. G. Barysaitės nuotr.

ST. PETERSBURG, FL

I sausio mėn. 15 d., šeštadienį, 7:00 val. vak. Lietuvių klubo salėje rengiamą St. Peterburgo Operos „Emerging Artists’ Spectacular” koncertą. Šiais metais SPO stato „Rigoletto” Palladium teatre, o mūsų salėje pateiks, jau tradicija tapusį „priešoperinį” koncertą. Publika sėdės prie stalų (8 vietos) ir pertraukos metu bus pavaišinti Kultūros būrelio paruoštais gardumynais. Įėjimo auka – 15 dol. Vietas užsisakyti ir bilietus įsigyti kreipkitės į A. Karnienę 727-347-3717 arba klube. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

Sausio mėn. 18 d., antradienį, 2:00 val. p.p. Kultūros būrelis rengia popietę. Programoje prof. dr. B. Vaškelio paskaita „Su svajone per gyvenimą” – (rašytojas ir teatralas Antanas Rūkas). Kviečiame visus atvykti ir po paskaitos maloniai pabendrauti prie vaišių.

2011 m. sausio mėn. 22 d., šeštadienį, 2 val. p.p. įvyks Lietuvių klubo metinis ataskaitinis susirinkimas, kurio metu 2010-tų metų valdybos, direktorių ir pagalbinių vienetų pareigūnai padarys metinius pranešimus.

2010 m. lapkričio mėn. 30 d., klubo mažojoje salėje įvyko metinis „Bangos”, Lietuvių klubo jaunesniųjų narių, susirinkimas. Valdybos pirmininkė Ramutė Krikščiukienė savo pranešime apžvelgė visų metų veiklą, padėjo visiems aktyviai padėjusiems įgyvendinti sumanymus, organizuojant įvairius renginius. Pranešime neliko nepastebėtos ir kai kurios klaidos bei organizaciniai trūkumai. Pranešime R. Krikščiukienė akcentavo didelę „Bangos” reikšmę ir būtinumą, suburiant lietuviškąjį jaunimą mūsų gyvenvietėje. Susirinkimui padarė pranešimą ir „Bangos” išdininkė Donata Koverienė, supažindindama dalyvius su detalio metine „Bangos” ataskaita.

Po pranešimų vyko naujos valdybos rinkimai. Balsuojant išrinkti šie pareigūnai: pirmininke - Ramutė Krikščiukienė, pirmininkės pavaduotoju – Artūras Tatarūnas, valdybos narėmis-padėjėjomis Diana Kadzevičienė, Eglė Vaitkevičienė, išdininke Donata Koverienė, visuome-

ninių ryšių atstove – Simona Šiušienė. Susirinkime svarstyta tolimesnė veikla. Buvo nutarta surengti Klubo rengiamo Vasario 16-tos dienos minėjimo išvakarėse koncertą, skirtą paminėti Nepriklausomybės šventę. Aptartos šių renginių organizavimo detalės.

Susirinkimo pabaigoje buvo pateiktos kavos, vyno ir naminio sūrio vaišės. Dalyviai skirstėsi pakiliai nusiteikę ir toliau vystyti „Bangos” veiklą.

Simona Šiušienė

Sekmadienį, gruodžio mėn. 12 d., į Klubo pietus susirinko nemažai žmonių. Po pietų Klubo pirmininkė pranešė, kad klubo stogo taisymui aukos dar tebeplaukia: 300 dol. D. ir dr. K. Bobeliai, 250 dol. - E. ir R. Čelkiai, 200 dol. - P. ir S. Rasimai, E. ir I. Slavinskai, 150 dol. - J. ir B. Kasperavičiai, 100 dol. - D. ir L. Izbickai, K. ir E. Kaspariūnas, A. ir R. Mačiuliai, V. Pleskus, S. Starkus, J. ir Gudath, J. ir R. Stasis, A. Stasiukevičienė, J. Staškuvienė, G. ir D. Sved, 75 dol. – V. Sabas, 50 dol. - A. ir P. Gobužas, M. ir S. Oles, G. ir J. Pauliukonis. Klubo pirmininkė padėkojusi visiems aukotojams už jų dosnumą, pakvietė Kultūros būrelio pirmininkę Angelę Karnienę popietės pašnekesiui.

Gera žinia iš Lietuvos

A.Karnienė pastebėjo, kad pastaruoju metu žiniasklaidoje skaitome ir girdime daugiausia apie pasaulį, o kartu ir mūsų gimtąjį kraštą, gaubiančias liūdnas žinias: ekonominiai sunkumai, epidemijos, karai, sukčiavimai, nusikaltimai. Bet štai prieš keletą mėnesių atėjo džiuginanti žinia iš mūsų gimtinės, teikianti pasitikėjimą ir skaidrią viltį mūsų krašto ateitimi-jaunimu.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) savo 2005 metų ansamblėje, besirūpin-dama jaunimo patriotiškumo auklėjimu, tarp kitų organizacijos projektų išvardino ir šiuos:

CLEVELAND, OH

NESUSIPRATIMAS AR APGAVYSTĖ?

Prieš Kalėdas, šio straipsnio autorius ir, be abejo, visi Clevelando apylinkėse gyvenantieji lietuviai, gavo šventinį sveikinimą, skelbimą ir kartu prašymą iš neseniai įsisteigusios radijo programos „Šiaurinis krantas” paremti šią programą finansiškai, kad ji galėtų „tęsti mūsų pradėtą darbą, įsigyjant naujos informacijos, muzikos bei kita”. Toks prašymas yra visai suprantamas.

Prie šio sveikinimo pridėta nuplėšiama anketa, kurioje rėmėjai prašomi įrašyti savo vardą, pavardę, adresą, siūlymus ir t.t. Pačiame

prisiminti ir pagerbti žuvusiuosius bei nukentėjusiuosius nuo Lietuvos gyventojų genocido – vieno juodžiausių XX amžiaus istorijos puslapių; priminti visuomenei, kad Sibiras – tai ne tik Rusijos teritorija, bet labai plati sąvoka / metafora, talpinanti savyje kitas šiuolaikinių valstybių teritorijas, į kurias buvo tremiami žmonės;

Įamžinti kalėjusių tautiečių atminimą ir pagal galimybes sutvarkyti lietuvių tremtinių ir politinių kalinių kapus Rusijos Federacijoje.

Šiais metais jau penktoji ekspedicija, pavadinta „Misija-Sibiras 10” vyko į Sverdlovsko sritį ir tęsė jaunimo darbą, iš viso sutvarkydami apie 6-tą lietuviškų kapinių, pastatydami kryžius ir susitikdami su dar Sibire tebegyvenančiais tautiečiais. Sugrįžusius iš ekspedicijos 20 jaunuolių su duona ir druska šiltai sutiko LiJOT atstovai, Lietuvos, Latvijos ir Estijos valdžios atstovai, Europos parlamento nariai, artimieji ir šeimų nariai.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos prezidentas Šarūnas Frolenko paminėjo, kad gal pats svarbiausias iššūkis ir patys svarbiausi ir atsakingiausi darbai jaunuolių laukia čia – Lietuvoje, kur kiekvienas iš šių jaunų žmonių yra pasižadėjęs savo bendraamžiams perduoti patirtį, žinias bei rodyti jiems sektiną patriotiškumo pavyzdį. Jie, kaip ir ankstyvesnės ekspedicijos, keliaus po Lietuvos mokyklas, universitetus, kolegijas ir supažindins savo bendraamžius su patirtimi, bei padės formuoti teigiamą patriotiškumo ir pilietiško jaunimo įvaizdį visuomenėje.

„Paskaičius apie šią ir ankstyvesnes „Misija Sibiras” ekspedicijas, mes galime viltis, kad toks jaunimas ir jų bendraminčiai atneš šviesesnę ir skaidresnę ateitį mūsų gimtam kraštui,” – sakė Angelė Karnienė.

„Lietuvių žinios” inf.

CHICAGO, IL

Filmas „Pavergtųjų sukilimas”

Lietuvos 1941 m. birželio 23 dienos sukilimo vienam organizatorių – dr. Kaziui Ambrozaičiui (dešinėje), filmo direktorė Agnė Zalanskaitė įteikė dovanėlę.

A. Vertelkaitės nuotr.

Šių metų gruodžio 19 d., Ateitininkų namuose įvyko Čikagos ir Lemonto lietuvių bendruomenės susitikimas su istorinio-dokumentinio filmo „Pavergtųjų sukilimas” kūrybinės grupės nariais: direktore Agne Zalanskaite, operatoriumi Andriumi Bartkumi ir žurnalistu Vidmantu Valiušaičiu.

Filmo kūrėjai lankėsi JAV, kad surinktų medžiagos dviejų valandų trukmės filmui ir pasinaudodami proga pageidavo pristatyti savo projektą vietos lietuvių bendruomenei. LR Generalinio konsulato Čikagoje surengto susitikimo metu žurnalistas V. Valiušaitis papasakojo susirinkusiems

apie filmo kūrimo idėją, temos pasirinkimą, kūrybinį procesą. Direktorė A. Zalanskaitė kalbėjo apie projektą iniciavusią įmonę „E2K”, jos ankstesnius projektus bei planus ateičiai. A. Zalanskaitė džiaugėsi darbinio vizito į JAV produktyvumu – nufilmuota 15 valandų video medžiagos, surinktas didelis kiekis archyvinės informacijos ir dėkojo filmo herojams bei visiems prie vizito sėkmės prisidėjusiems asmenims.

Vėliau susirinkusiems parodytas „Pavergtųjų sukilimo” anonsas, vyko klausimų-ataskymų sesija.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Amerikos lietuvių taryba ir JAV LB Lemonto apylinkė rengia Sausio 13-tosios įvykių paminėjimą, kuris įvyks 2011 m. sausio 16 d., 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, didžiojoje salėje. Minėjime dalyvaus šių skaudžių įvykių dalyvis, Riterio kryžiaus kavaličius, apdovanotas Lietuvos Vyčio Kryžiaus ordinu, kapitonas Andrius Linas Eiva iš Washington, DC. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti ir pasiklausyti kapitono Andriaus Eivos pasakojimo

žinomais asmenimis, šis faktas buvo ne tik patvirtintas, bet taip pat paaiškėjo, kad tai yra **uždaryto** fondo numeris, nes šio fondo veikla buvo baigta.

Taigi norime paklausti: Ar dabartinė „Lithuanian Radijo” (žinoma kaip „Šiaurinis krantas”) valdyba pati viena žengė šį labai drąsų žingsnį? O gal buvo ir bendradarbių? Ar buvo gautas raštu, ar kitu būdu, sutikimas iš PLB ar JAV LB vadovų leidžiantis naudoti šį svarbų, tačiau sunkiai gaunamą numerį? Ar PLB ir JAV LB yra linkusios leisti ir kitoms organizacijoms naudotis jų „Tax I.D. # 36-3097269”, nepaisant kokia šešėlinga tų organizacijų veikla bebūtų?

Algirdas V. Matulionis

apie sausio 13-osios nakties įvykius ir pasiruošimą saugoti Lietuvos Seimo rūmus.

Lietuvių meno ansamblis „Dainava” kviečia į susikaupimo popietę-koncertą, skirtą paminėti Sausio 13-osios įvykių 20-metį. Sausio 13-oji lietuviams - ypatinga diena. Praėję du dešimtmečiai nenusinešė tragiškų tos nakties įvykių užmarštin - jie amžiams įrašyti mūsų tautos istorijon. „Dainava”, minėdama šią datą, 2011 m. sausio 23 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park) rengia koncertą „Aukos dvasia”. Daugiau informacijos apie tai galite rasti choro tinklalapyje www.dainava.us.

Visuotinis Palaimintojo J.Matulaičio misijos narių susirinkimas vyks sausio mėnesio pabaigoje. Taryba aptars metinę finansinę ir veiklos apyskaitą, svarbesnius įvykius ir priims naujus sprendimus. Nariai rinks 3 naujus misijos tarybos narius dvejų metų kadencijai. Norintieji ir galintys kandidatuoti prašomi kreiptis į raštinę, Dalyviai taip pat galės klausyti klausimų ir pateikti savo pasiūlymus bei pastabas.

FOR RENT

NEFF Rd. North of Lake.
Shore.Blvd

**3rd. Floor, 2 bdrms,
carpeted, fridge**

**\$450 per month+sec
dep. Includes Direct TV
with HBO**

Call (440) 479-7406

LIETUVA IR PASAULIS

Estijos Ministro Pirmininko Andruso Ansipo kvietimu Naujuosius metus Lietuvos Premjeras Andrius Kubilius sutiko Taline, o po to vyko trumpų atostogų į Siciliją. Tokį pat kvietimą yra gavęs ir Latvijos Premjeras Valdis Dombrovskis. Estija iškilmingai švenčia prisijungimą prie euro zonos. Nuo sausio 3 d. iki 9 d. premjeras A. Kubilius eis trumpų eilinių atostogų, kurių metu drauge su žmona Rasa planavo vykti į Siciliją. Laikinais premjero pareigas nuo gruodžio pabaigos iki 2011 m. sausio 9 d. eis energetikos ministras Arvydas Sekmoka.

„Prancūzijos apsisprendimas parduoti du „Mistral“ tipo karo laivus susilaukė Rusijos kaimynių - Gruzijos, Estijos, Lietuvos kritikos. Šios šalys mano, kad Prancūzija parodė pavojingą pavyzdį kitoms Vakarų valstybėms parduoti Rusijai viską, ką tik gali pasiūlyti: nuo aukštųjų technologijų karinės įrangos iki teisių naudotis naftotiekiais, informuoja *The New York Times*. Paskutinėmis dienomis Prancūzija kaip vandens į burną prisisėmusi tyli, kokio lygio karinių technologijų Maskva gaus iš tikrųjų. Tačiau Maskvos kaimynai nerimauja. Apie milijonų dolerių vertės sandorį paskelbė Eliziejaus rūmai ir Kremlius. Tai pirmasis tokio masto Rusijos gynybos pirkinys užsienyje. „Mistral“ tipo laivai, kurie gali gabenti iki 16 sraigtasparnių ir dešimtis tankų, leistų Rusijai greitai dislokuoti savo pajėgas svetimoje žemėje.

Buvęs Maskvos prefektas Jurij Chardikov pasiprašė politinio prieglobsčio ir nori gyventi Lietuvoje. „Taip jau istoriškai susiklostė nuo caro Ivano Rūsčiojo laikų – persekiojami rusai gelbėdavosi bėgdami į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Jų pavyzdžiu pasekiau ir aš“, - juokaudamas sakėsi naujasis pabėgėlis iš Rusijos. Ar Lietuva priglaus tą Rusijos milijonierių, vadintą Sibiro energetikos karaliumi, pabėgusį, kaip jis sakosi nuo dabar jau nuversto Maskvos mero Jurij Lužkov žmonos Jelenos Baturinos persekiojimo dėl neva jos milijardo rublių pasisavinimo. Jis Lietuvoje gyvena daugiau negu metus. Bet rugpjūčio pradžioje buvo areštuotas ir nuvežtas į Lukiškių kalėjimą, bet po septynių dienų išleistas į laisvę. Jam dar nesuteikta teisė likti gyventi Lietuvoje, nors jis nori, kad atvyktų jo šeima ir jo vaikai galėtų mokytis Vilniuje.

Per neramumus Baltarusijoje sulaikyta Lietuvos pilietė išleista į laisvę ir gruodžio 30 d. grįžo į Lietuvą. Baltarusijos valstybiniame pedagoginiame universitete studijuojanti Olga Marževskaja buvo sulaikyta, kai dalyvavo protesto akcijoje po gruodžio 19 dienos prezidento rinkimų. Jai kaip ir dar keliems šimtams protesto akcijos dalyvių skirta 10 parų administracinio arešto „už mitingo taisyklių pažeidimą“.

Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK) iškart po to pareikalavo ją nedelsiant paleisti. Baigdamas Seimo sesiją po audringų diskusijų raginimą „nedelsiant išleisti į laisvę suimtus 2010 m. gruodžio 19-20 d. taikaus mitingo dalyvius“ paskelbė ir visas parlamentas. Dėl merginos ir kitų sulaikytųjų paleidimo su Baltarusijos ambasadoriumi bendravo ir Lietuvos prezidentės atstovai.

Nauja elektros skirstykla Bitėnuose Lietuvos elektros energetikos sistemą apsaugos nuo netikėtumų Rusijos Kaliningrado srityje, rašo „Verslo žinios“. Gruodžio 30 d. į Lietuvos elektros perdavimo sistemą buvo įjungta 330 kilovoltų (kV) įtampos elektros skirstykla Bitėnuose (Pagėgių seniūnija), ji leido perduoti elektros energiją Klaipėdos kraštui tik Lietuvos teritorijoje esančiais elektros įrenginiais. Pirmą kartą per 20 nepriklausomybės metų elektra Klaipėdos kraštą pasiekė nesinaudojant Rusijos Karaliaučiaus srities teritorijoje esančia infrastruktūra. Iki šiol elektros energija iš Rytų Lietuvos, kurioje sutelkti pagrindiniai gamybos pajėgumai, Klaipėdos kraštui buvo tiekama per elektros įrenginius, esančius Karaliaučiaus srities teritorijoje, todėl bet koks rimtesnis gedimas kaimyninėje valstybėje galėjo sukelti rimtų sutrikimų aprūpinant elektros energija visą Vakarų Lietuvos regioną.

Lietuva sveikina JAV Senato sprendimą ratifikuoti naująją Strateginės ginkluotės sumažinimo sutartį (START), kurioje numatytas ženklus puolamosios strateginės branduolinės ginkluotės arsenalų Rusijoje ir JAV sumažinimas bei ginkluotės kontrolės mechanizmai prisidės prie tarptautinio saugumo didinimo. Naujoji sutartis yra svarbus susitarimas ir Lietuvos nacionalinio saugumo požiūriu, nes prisideda ir prie Lietuvos saugumo aplinkos gerinimo. Lietuva viliasi, kad sėkmingas sutarties ratifikavimas JAV Senate bus pavyzdys kitoms pasaulio valstybėms siekti pažangos branduolinio nusiginklavimo ir neplatinimo srityse. Lietuvos nuomone, START atveria galimybes didinti skaidrumą ir siekti taktinių branduolinių ginklų įtraukimo į tarptautinius ginklų kontrolės režimus. Skaidrumas yra būtina ir svarbi pasitikėjimą bei saugumą Europoje skatinanti priemonė. Tuo pačiu tikime, kad sutartis prisidės prie transatlantinio saugumo stiprinimo ir naujos NATO strateginės koncepcijos tikslų įgyvendinimo.

LRT, ELTA, LR URM

Balzeko lietuvių kultūros muziejus „Metų žmogaus“ titulu pagerbė JAV senatorių Richard J. Durbin gruodžio 10 d. Iš kairės: Pranutė Domanskienė, A. Rimas Domanskis, LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis, JAV senatorius Richard J. Durbin, Stanley Balzekas, Jr, LR gen. konsulė Skaistė Aniulienė, Eileen Mackevich ir LR gen. konsulas New York Valdemaras Sarapinas. *Stanley Balzekas III nuotr.*

LIETUVA NEPASIRAŠĖ LAIŠKO DĖL STAR RATIFIKAVIMO

Vilnius, gruodžio 20 d. (LRT). Lietuvos ir Čekijos diplomatijos vadovai nepasirašė atviro Europos užsienio reikalų ministrų laiško, kuriuo yra išreiškiamas raginimas kuo greičiau ratifikuoti ir įgyvendinti naująją Strateginės ginkluotės sutartį (START). Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis tikina, kad Lietuva pritaria START ratifikavimui ir ne kartą tą paramą išreiškė, tačiau laiško pasirašyti jis negalėjo, nes nebuvo atsižvelgta į pateiktus pasiūlymus.

„Mes, Europos užsienio reikalų ministrai, visiškai remiame JAV ir Rusijos Vyriausybės pastangas. Mes raginame kuo greičiau ratifikuoti ir įgyvendinti naująją START sutartį“, – rašoma atvirame ministrų laiške, kuris yra publikuojamas *The New York Times* tinklapyje.

Lietuvos užsienio reikalų ministras nesigina jau paskutinės Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos Briuselyje metu žinojęs apie rengiamą laišką.

„Mes norėjome šitam tekstui pateikti tam tikrų siūlymų, o kadangi jie nebuvo priimti domėn neva dėl laiko trūkumo, tada aš nemačiau galimybės pasirašyti po šiuo tekstu. Ką padarė ir kolega čekas. Nenoriu sakyti, kad tekstas yra blogas, bet manau, kad bet kurį tekstą galima padaryti dar geresnį“, – *Eltai* sakė A. Ažubalis. Kokie tie siūlymai, Lietuvos diplomatijos vadovas teigė negalįs komentuoti.

Užsienio reikalų ministro vertinimu, dirbtina būtų sieti šio laiško nepasirašymą su Prezidentės Dalios Grybauskaitės nenuvykimu į Prahą, Rytų ir Vidurio Europos vadovų bei JAV Prezidento Barack Obamos susitikimą.

Paraleliai buvo pasirašyta ir START sutartis.

„Lietuvos pozicija dėl strateginės puolamosios ginkluotės mažinimo sutarties yra nekintanti. Pirmiausia ją išreiškė Prezidentė savo laiške Jungtinių Valstijų Prezidentui, tą patį aš padariau lapkričio 15 dieną bendroje spaudos konferencijoje su JAV valstybės sekretore Hillary Clinton, o vėliau, lapkričio 20 dieną, dalyvaudamas šešių Europos valstybių užsienio reikalų ministrų spaudos konferencijoje NATO viršūnių susitikime Lisabonoje. Tą patį padariau ir susitikime su senatoriumi John McCain paskutinio darbo vizito Vašingtone metu. Visa tai buvo pakankamai nušviesta tiek Lietuvos, tiek užsienio žiniasklaidoje, pradedant nuo *Wall Street Journal*, *CNN*“, – dėstė A. Ažubalis. Pasak diplomatijos vadovo, Lietuva žiūri į START sutarties ratifikavimą kaip į galimybę pradėti tarptautinį dialogą dėl taktinių branduolinių ginklų įreminimo tarptautinėmis sutartimis.

„Šie ginklai nėra niekur apskaityti, kontroliuojami, jie yra labai mobilūs, jie gali būti panaudojami įvairiomis karinėmis priemonėmis nuo patrankų lėktuvų iki įvairių mobilių sistemų. Mes žiūrime labai palankiai ir manome, kad ši sutartis, jeigu būtų ratifikuota, galėtų paskatinti valstybes, kurios turi tokį ginklą, pradėti diskusiją dėl šio ginklo civilizuoto įreminimo“, – sakė A. Ažubalis.

Užsienio reikalų ministrų laiške yra pažymima, kad senoji START sutartis tarp JAV ir Rusijos baigėsi 2009 metų pabaigoje ir pirmą kartą per dešimtmečius tarp Jungtinių Valstijų ir Rusijos nėra abipusių patikrinimų ir stebėsenos branduolinėje srityje.

Europos užsienio reikalų ministrai „svarbiu žingsniu“ vadina balandžio 8 dieną JAV ir Rusijos pasirašytą sutartį, kuria numatoma strateginių ginklų skaičių mažinti iki 1550 ir vėl pradėti tikrinimus.

„Naujosios START sutarties pasirašymas visame pasaulyje pripažintas dideliu laimėjimu, kuris vėl suteikė energijos diskusijoms dėl pasaulinės ginklų kontrolės ir nusiginklavimo. Tai yra signalas vilties, kad jau yra žengtas žingsnis ilgame kelyje į pasaulį be branduolinių ginklų“, – rašoma laiške, kuriame taip pat pabrėžiama, kad tai dar nėra įgyvendinta. Autoriai pažymi, kad Europos Sąjungoje – visa istorinių aplinkybių įvairovė, tai yra sąjunga, kuri vienija nares iš abiejų buvusios „Geležinės uždangos“ pusių. „Mūsų šalys dabar priklauso tai pačiai vertybių bendruomenei, ir mes visi dalinamės ta pačia vizija apie saugią ir ramią aplinką. Naujos START sutarties ratifikavimas ir įgyvendinimas bus svarbus indėlis stiprinant taikos, saugumo ir nusiginklavimo tikslus“, – rašoma laiške.

Užsienio reikalų ministrai rašo apie tai, kad saugumo kūrime turėtų dalyvauti trys pusės – JAV, Europa ir Rusija.

„ES palaiko ilgalaikius strateginius santykius su JAV, ir dabar tai liečia ir Rusiją, kaip irgi strateginį partnerį. NATO viršūnių susitikimas Lisabonoje tapo istoriniu euroatlantiniuose santykiuose. Šis susitikimas gali pranašauti naujus santykius tarp Rusijos, JAV ir Europos, paremtus abipusiu pasitikėjimu, skaidrumu ir nuspėjamumu. Mūsų bendradarbiavimas turėtų padėti sukurti bendrą erdvę taikai, klestėjimui, stabilumui ir saugumui“, – rašo ministrai.

Laimutė Baleišytė

JAUNYSTĖS DRAUGAMS

*Pasukim laikrodžius atgal –
Mums likę metai neskubėkit,
Taip greit į praeitį nelėkit!*

*Pasukim laikrodžius atgal,
Nes neramu ir nežinia
Ką lems naujai išaušusi diena.*

*Už praeitį pakelkim taurę,
Kad sąžiningai dirbom, triūsėm,
Garbingi likom ir nepalūžom.*

*Ir už sunkius gyvenimo metus,
Už ramią sąžinę ir širdį tvirtą
Ir pėdsaką į ateitį įmintą.*

*Pakelkim taurę už tikrus jausmus,
Už jautrią širdį artimų,
Už tai kad mūs namuos jauku.*

*Ir už gerus, brangius draugus,
Už tvirtą petį kai sunku,
Už tai kad mes visi kartu.*

*Už jaunystės skaidriąsias svajones,
Už mūsų mylimus ir mylimas,
Už gyvenimo šviesias dienas.*

*Pakelkim taurę už Tėvynę,
Už Lietuvą – brangiausią žemę
Ir ateitį jos šviesią, gražią.*

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras gruodžio 1 d. šventė Lietuvos operos 90-ties iškilmingu koncertu. Prisimindami operos istorijos Lietuvoje ryškiausius kūrybos įvykius, dainavo visi garsiausi dabartiniai solistai: Irena Milkevičiūtė, Virgilijus Noreika, Sigutė Stonytė, Irena Zelenkauskaitė, Vytautas Kurnickas, Bronius Tamašauskas, Audrius Rubežius, Arūnas Malikėnas, Arvydas Markauskas, Inesa Linaburgytė, Laima Jonutytė, Vytautas Juozapaitis, Dainius Stumbras, Eduardas Kaniava, Vladimiras Prudnikovas, Regina Šilinskaitė, Eugenijus Vasilevskis, Vaidas Vyšniauskas, Egidijus Dauskurdis, Liudas Norvaišas, Vytautas Bakula, Ligita Račkauskaitė, Julija Stupnianek, Joana Gedmintaitė, Jonas Valuckas, Eugenija Klivickaitė, Rafailas Karpis, Sandra Jonuškaitė. Dirigavo Martynas Staškus, Julius Geniušas, Gintaras Rinkevičius, Alvydas Šulcys, Robertas Šervenikas, Česlovas Radžiūnas. Taip pat dainavo Operos choras, grojo Operos orkestras. Lietuvos baletas minėjo 85 metų sukaktį.

Lietuvos Kultūros ministerija paskelbė konkursą: bus išrinktos 2011-ųjų, 2012-ųjų ir 2013-ųjų Lietuvos kultūros sostinės. 2010-ųjų buvo paskelbtas Ramygalos miestelis Panevėžio apskrityje. Prieš tai buvo išrinkti Plungė ir Zarasai.

Dirigentas Modestas Pitrėnas net trijose šalyse diriguoja spektaklius ir koncertus. Pastaruoju metu paruošė Koelno operai Vokietijoje Wolfgang Amadeus Mozart operą „Užburtoji fleita“. Šią operą maestro dirigavo pirmą kartą. Jis yra studijavęs Zalcburge ir neblogai sakosi jaučiąs šią muziką ir vokišką mentalitetą.

Vilniaus universitete atidarytas pirmasis Baltijos šalyse Konfucijaus institutas. Kinų kalbą institute dėstys Kinijos universitetų dėstytojai. Būsią kviečiami ir Europos ir Amerikos mokslininkai.

Lietuva gavo oficialų raštą iš Rusijos Dūmos, kad Kristijono Donelaičio memorialinis muziejus Karaliaučiuje išbrauktas iš sąrašo objektų, kuriuos numatyta atiduoti Stačiatikių Bažnyčiai.

Maestro Modestas Pitrenas

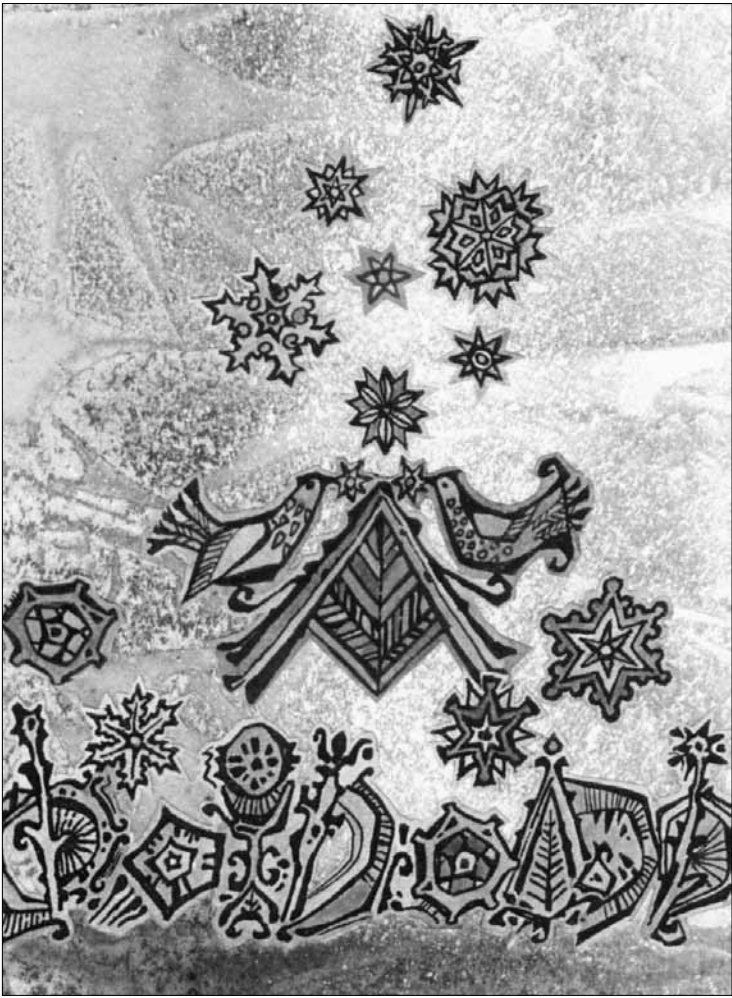
DŽIAUGIAMĖS VYDŪNO FONDO VEIKLA

2010 metais Vydūno fondas rėmė lietuvis ir išeivijos studijuojančius akademikus skautus ir jaunus ISS vadovus su paskolomis ir stipendijomis. Šiais metais įkūrėme dešimt naujų stipendijų, kurias pavadiname ilgamečio Vydūno fondo valdybos pirmininko **a. a. fil. Vytauto Mikūno** ir buvusio LSB Vyriausio Skautininko, Akademinio skautų sąjungos valdybos pirmininko bei ilgamečio Vydūno Fondo tarybos nario a. a. fil. Eugenijaus Vilko vardu. Stipendijos buvo įteiktos LSS studijuojantiems nariams š.m. rugsėjo mėnesį.

Fil. Gražinos Musteikytės vardo \$10,000 stipendija buvo paskirta veikliai jaunai vadei ir akademikei ps. Dainai Mattytei. Lietuvos skautams akademikams buvo paskirta \$14,000 pavasario semestru ir \$12,000 rudens semestru. Tęsiame Leono Maskaliūno fondo teikiamas stipendijas, Vincės Jonuškytės-Zaunienės konkurso paramą bei prel. ps. Juozo Prunskio ir Kęstučio ir a. a. Erikos Sidabrų fondų rašinių konkursus, bei kitas kasmetines stipendijas.

2010 metais fondas išleido **Vydūno fondui - 55** knygą, apibudinančią fondo 55-erius veiklos metus. Tęsiasi **History of Lithuania** knygos ruošos darbai.

Šią vasarą Vydūno fondo valdyba paskelbė Skautų aidos stovyklinių rašinių, nuotraukų bei montažų konkursą. Dalyvavo nemažai jaunimo

Tai vienas iš daugelio švenčių sveikinimo atvirukų, kuriuos Vydūno fondas paruošė lietuvių visuomenei. Deja, nėra pažymėta, kas sukūrė atvirukų vaizdus.

bei vadovų, dalindamiesi savo stovykliniais nuotykiiais ir vaizdais. Taip pat parėmėme postovyklinį Skautų aidos numerį \$2,000 parama.

Patobulinti mūsų komunikacijos ryšius Fondo valdyba šiais metais įkūrė Vydūno fondo tinklapį www.vvdunofondas.net. Čia galėsite rasti daugiau žinių apie fondo veiklą, platinamas knygas, teikiamas stipendijas bei skelbiamus kon-

kursus. Taip pat rasite įvairias anketas prašyti paramos ISS skautiškiems akademinio bei lavinimo pobūdžio projektams ir stipendijoms.

Iš anksto dėkojame Jums už Jūsų dosnias aukas, kurios suteiks mums galimybę toliau tęsti Vydūno fondo darbus ir užsimojimus. Linkime visiems linksmų šv. Kalėdų ir laimingų, sveikų 2011 metų!

Vydūno fondas

LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJA PASKELBĖ 2010 METŲ PREMIJŲ LAUREATUS

Vilnius, gruodžio 27 d. (bernardinai.lt). 2010 metų Kultūros ministerijos premijomis apdovanoti 21 kultūros ir meno kūrėjas ir 1 įstaiga – už geras edukacines programas, puikų darbą su vaikais ir jaunimu premija paskatintas Rokiškio krašto muziejus.

Aušra Rinkūnaitė, Nijolė Klingaitė-Dasevičienė, Sonda Rankelienė (Vilniaus universiteto biblioteka) apdovanotos už katalogo „Bibliotheca Sapiehana: Vilniaus universiteto rinkinys“ sudarymą ir parengimą. Joms įteikta Martyno Mažvydo premija už nuopelnus Lietuvos valstybės kalbai, raštinės istorijai ir knygos menui.

Gintarė Tautkevičienė – Kauno technologijos universiteto bibliotekos Informacinių paslaugų skyriaus vedėja pagerbta už aktyvią profesinę veiklą tobulinant akademinių bibliotekų el. paslaugas vartotojams, aktyvų dalyvavimą tarptautinėse konferencijose, kvalifikacijos kėlimo renginiuose, mokslo programose ir projektuose bei profesinių žinių

sklaidą šalies ir tarptautiniu mastu apdovanota premija už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą.

Albinas Šmukšta – Telšių rajono savivaldybės Nevarėnų kultūros centro direktorius apdovanotas premija už aktyvią, kūrybingą veiklą kultūros centruose.

Rimutė Vitaitė – Zarasų rajono savivaldybės Kultūros centro Etninės veiklos skyriaus vedėja, apdovanota premija už tradicinės kultūros puoselėjimą ir sklaidimą. R. Vitaitė premija paskirta už puikų darbą gavinant ir sklaidžiant tradicinę kultūrą paribio savivaldybėje, įkurtą tradicinių amatų artele, visuomeninę veiklą kultūros bendrijoje „Sėla“, folkloro sklaidą – folkloro ansamblyje „Seluona“ (dalyvauja 25 žmonės), vaikų folkloro ansamblyje „Oželis“ (dalyvauja per 50 vaikų ir jaunimo). Nuo 1993 m. kasmet organizuoja paribio folkloro festivalį „Žolinė“, Vyksta vaikų ir jaunimo folkloro festivalis – stovykla „Zalvyne“.

Tautodailininkas **Vygantas Jazerskas** apdovanotas premija už tradicinės kultūros puoselėjimą ir sklaidimą. Tautodailininkas daug metų dirbo Liaudies buities muziejuje Rumšiškėse restauratoriumi. Per 20 metų dirba ir kūrybinį keramikos darbą. Būdamas puikus keramikas žiedėjas, savo patirtimi dalinasi edukaciniuose užsiėmimuose, dalyvauja kūrybinėse stovyklose. Ne tik demonstruoja tradicinės puodininkystės amatą, bet yra ir nepamainomas mokytojas, perduodantis amato paslaptis šventėse, stovyklose, specialiuose užsiėmimuose.

Tautodailininkas **Jonas Šmigelskas** apdovanotas premija už tradicinės kultūros puoselėjimą ir sklaidimą. Senosios kryždirbystės tradicijų tęsėjas ir puoselėtojas, jo darbai puošia ne tik Kupiškį, bet pasklidę po visą Aukštaitiją. Puikus pedagogas. Per 33 pedagoginio darbo metus išugdė daug talentingų medžio drožėjų. Nuo 1986 metų vadovauja medžio drožėjų studijai „Klevas“. Jo mokiniai dalyvauja įvairiuose konkursuose Lietuvoje ir (Nukelta 10 psl.)

DIEVAS DAŽNAI MUS STEBINA

Vatikanas, gruodžio 24 d. (ELTA). Sveikindamas su Šv. Kalėdomis popiežius Benediktas XVI teigė, kad Dievas laikosi savo pažadų, tačiau juos išpildo netikėtais būdais.

Daugiau nei milijardas katalikų visame pasaulyje švenčia svarbiausią šventę – Šventas Kalėdas pagal vakarų, Grigaliaus kalendorių. Kartu su jais švenčia liuteronai, protestantai ir daugelis autokefalinų stačiatikių cerkvių, išskyrus rusų, serbų, Jeruzalės ir Gruzijos cerkves, kurios Kalėdas švęs 2011 m. sausio 7 d. pagal Julijaus kalendorių.

Per Kalėdas Vatikanas tam pa šios katalikų šventės centru. Praėjusią naktį Popiežius Benediktas XVI aukojo iškilmingas Šv. Kalėdų mišias Šv. Petro bazilikoje, kurioje susirinko daugiau nei 10 tūkst. žmonių. Auksinės spalvos ritualiniais drabužiais vilkėjęs pontifikas pranešė apie Kristaus atėjimą į pasaulį.

„Krikščionių Dievas davė žmonėms galią įveikti valdžios tironiją, ir mes prašome jo įrodyti savo galią, paverčiant žemę tiesos, meilės ir teisingumo

karalyste”, – kalbėjo Benediktas XVI.

Šeštadienį vidurdienį pontifikas pasveikins tikinčiuosius su Kalėdomis 50-čia pasaulio kalbų, įskaitant ir lietuvių.

Popiežiaus Benedikto XVI sveikinimas Jungtinės Karalystės gyventojams buvo transliuojamas per BBC „Radio 4” programą „Today”.

Betliejuje gimęs kūdikėlis atnešė išsilaisvinimą, tačiau ne karinėmis ar politinėmis priemonėmis, teigė popiežius. Savo sveikinimo kalboje popiežius taip pat prisiminė savo pastarąjį vizitą Jungtinėje Karalystėje. Tai pirmasis kartas, kad pontifikas Kalėdų sveikinime pamini šalį, kurioje viešėjo tais metais. „Man labai malonu kreiptis į jus vėl ir sveikinti su Kristaus gimimu. Meldžiuosi už jūsų šeimas, vaikus, už tuos, kurie serga, ir kuriems dabar sunku”, – teigė popiežius.

Benediktas XVI sakė, kad šiuo metų laiku žmonės prisimena istoriją, kai Izraelio gyventojai laukė ateinančio Mesijo, kurį įsivaizdavo kaip didį vadą, kuris juos išlaisvins. Tačiau Betliejuje gimęs kūdikis tapo visų žmonių gelbėtoju.

(Atkelta iš 9 psl.)

LIETUVOS KULTŪROS...

užsienyje.

Zita Genienė – Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus Istorijos skyriaus vedėja, pagerbta premija už muziejinių kūrinių ir muziejų vertybių restauravimo darbus.

Publicistė **Astrida Petraitytė** apdovanota premija už publicistinius kūrinius.

Rašytojas **Herkus Kunčius** apdovanotas premija už publicistinius kūrinius.

Rašytojas **Liutauras Degėsys** apdovanotas premija už publicistinius kūrinius.

Fotomenininkui **Stanislovui Žvirgždui** įteikta Balio Buračo fotografijos meno premija.

Premija už geriausiai parengtus ir vykdytus vaikų ir jaunimo kultūrinės edukacijos projektus skirta **Rokiškio krašto muziejui**. Muziejuje vykdoma per 30 įvairių edukacinių programų, kurias lanko Panevėžio apskrities bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai, yra programų ir suaugusiems. Atsinaujinusiame muziejuje edukacinės programos apima Rokiškio miesto, viso krašto svarbiausius istorijos įvykius, buitį, tradicinius amatus, grafų Tyzenhauzų istoriją, supažindina su žymiais krašto kūrėjais. Ypatingą vietą muziejuje užima garsusis medžio meistras L. Šepka ir jo kūryba.

Taip pat pagerbti kultūros kūrėjai: Šakių rajono savival-

dybės Patašinės laisvalaikio salės folkloro kolektyvų vadovė **Nijolė Černevičienė**, kuri ugdo tradicijų tęsėjus, organizuodama folkloro kolektyvų veiklą, vasaros stovyklas ir ekspedicijas. Nuo 2004 m. veikianti Patašinės jaunimo organizacija „Nova” vykdo projektus suvalkietiško kankliavimo tradicijoms išsaugoti. Projektuose dalyvauja 60–80 mokinių, įtraukiami socialinę atskirtį patiriantys vaikai ir jaunimas. Nacionalinio muziejaus ryšių su visuomene skyriaus vedėja **Birutė Kazlauskienė** vadovaujanti edukacinei programai „Pažinimas”, kurią sudaro per 30 užsiėmimų. Dauguma užsiėmimų vyksta ne edukacinėje klasėje, bet ekspozicijoje. (Mūsų senolių buitis, Spalviname tautinį kostiumą, LDK valdovai., didikai, bajorai ir kt.) Programoje dalyvauja per 20 tūkst. mokinių iš visos Lietuvos. Menininkė **Marytė Dominaitė** – auksakalių gildijos galerijoje „Meno niša” vykdo emalio technikos užsiėmimus. Darbas vyksta ne tik Vilniuje, užsiėmimai organizuoti Klaipėdoje, Šilutėje, Šilalėje.

Metų debiuto premija atiteko režisierėi **Loretai Vaskovai**.

Jaunojo kūrėjo premijos įteiktos pianistui **Gabrieliiui Aleknai**, interakcijų dizaineriui **Julijonui Urbonui**, choreografei **Agnijai Sarulienei**.

Premija vaizduojamojo meno kūrinio autoriui už kūrinių Žalgirio mūšio tema skirta dailininkui **Ugniui Gelgudai**.

LIETUVĖ SMUIKININKĖ IŠMOKO PAKOVOTI DĖL SAVĖS

26 metų Diana trumpam parvyko į Vilnių pasirodyti Nacionalinės M.K.Čiurlionio menų mokyklos 65-mečio vakare. Šią mokyklą 15-kos tarptautinių konkursų prizininkė D.Galvydytė baigė prieš 10 metų.

„Nežinau, ar vėliau dar gavau tokį solidų muzikos žinių bagažą kaip M.K.Čiurlionio mokykloje, – prisipažino smuikininkė. – Būtent joje praleisti metai mane užgrūdino, suteikė tvirtą pagrindą ateičiai.”

– **Kaip randate, kur koncertuoti?**

– Per dešimtį metų Londone įgijau daug pažinčių. Koncertuoti dažnai pasiūlo bičiuliai.

Kai pati sumanau projektą, kviečiuosi į pagalbą draugus. Taip viskas ir sukasi.

Pavyzdžiui, po trijų savaičių važiuosiu groti į Siciliją su italų orkestru – pakvietė pažįstamas dirigentas. Jo draugas italų kompozitorius šia proga mums rašo naują pjesę. Vėliau laukia koncertas kito draugo sumanytame festivalyje Londono „Cadogan Hall”.

Gyvenu nuo koncerto iki koncerto. Kartais reikia ir

Smuikininkė D.Galvydytė aktyviai įsitraukė į Londono muzikinį gyvenimą. *lrytas.lt*

pakovoti už save, įtikinti kitus, kad esu verta scenos. Dalyvauju įvairiose perklausose, siunčiu koncertų rengėjams savo įrašus. Tokiu būdu neseniai koncertavau Italijoje, grojau Vindzoro festivalyje Anglijoje su „London Philharmonic Orchestra”.

– **Jūs visada garsėjote darbštumu.**

– Muzika visada buvo mano didžiausias hobis. Man įdomu tai, ką darau.

Pastarieji savarankiški profesinės veiklos metai man buvo

SKIRS MILIJONĄ TRIMS FILMAMS APIE LIETUVOS KULTŪRĄ IR ISTORIJĄ

Per ateinančius trejus metus Švietimo ir mokslo bei Kultūros ministerijos išpareigojo skirti po pusę milijono litų dokumentiniams filmams arba serialams apie Lietuvos istoriją, kultūrą sukurti.

Kasmet planuojama paremti po vieną pilnametražį televizinių kūrybinės dokumentikos filmą arba 3-5 serijų televizinių kūrybinės dokumentikos filmą apie iškilią Lietuvos kultūros asmenybę, kultūros, istorijos įvykį ar reiškinį.

Taip siekiama plėtoti kultūrinę edukaciją, formalųjį ir neformalųjį švietimą, profesionalųjį meną ir nacionalinės kultūros sklaidą užsienyje, teigia Švietimo ir mokslo ministerija.

Švietimo ir mokslo ministro Gintaro Steponavičiaus bei kultūros ministro Arūno Gelūno sutarimu buvo patvirtinta šio projekto finansavimo tvarka 2011-2013 metams. Pagal ją, ministerijos numato apmokėti ne mažiau kaip 20 proc. projekto lėšų.

Aktualias Lietuvos istorijos ir kultūros temas siūlys abiejų ministerijų sudaryta darbo grupė. Paraiškas galės teikti kino kūryba ir kino veikla užsiimančios juridiniai asmenys, kino meno ir televizijos profesionalai. Jas vertins mišri, įvairias kultūros bei mokslo disciplinas ir sritis atstovaujanti komisija.

Konkursą filmams sukurti minėtų ministerijų interneto svetainėse ir žiniasklaidoje žadama paskelbti artimiausiu metu. *ELTA*

2010 metų pabaigoje Lietuvos Kultūros ministerijoje tradiciškai pagerbti kultūros ir meno kūrėjai. Gruodžio 26 d. daugiau kaip 20-čiai jų įteiktos įvairių dydžių premijos, o Rokiškio krašto muziejus didžiausia ministerijos premija. Kartu su jais Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas. *ELTA*

MIRĖ ČIKAGOS KNYGNEŠYS KAZYS ROŽANSKAS

Gruodžio 30 dieną, eidamas 92-uosius metus, Vilniuje mirė žymus XX a. antrosios pusės JAV lietuvių kultūrinės veiklos organizatorius ir knygų platintojas, kultūros mecenatas Kazys Rožanskas.

Sterkiškyje netoli Debeikių (Anykščių r.) 1919 m. kovo 2 d. gimęs K.Rožanskas jaunystėje dirbo Debeikių pieninėje, o pasimokęs Kaune buhalterijos, tapo sąskaitininku. Iki 1940-ųjų jis buvo šaulys, Lietuvos šaulių sąjungos Utenos rinktinės Debeikių šaulių būrio narys. 1942-1944 m. jis buvo Lietuvos laisvės armijos narys, slapta nuo tėvų rašomąja mašinėle perrašinėdavo pagrindinius leidinius „Laisvės šauklys“ ir „Laisvės kovotojas“, kuriuos gaudavo iš Utenos.

1944 m. jis įstojo savanoriu į Lietuvos Vietinę rinktinę, dalyvavo susirėmimuose su Armija Krajowa, bet netrukus Ašmenoje buvo suimtas ir išvežtas priverstiniais darbais į Vokietiją, iki 1945 m. buvo laikomas Oldenburge.

1945-1947 m. jis dirbo amerikiečių kariuomenės sargybos kuopoje Viurzburge. 1947 m. K.Rožanskas persikėlė gyventi į Angliją, 1947-1958 m. dirbo įvairius darbus Notingame. Ten jis platino lietuviškas knygas, kurių gaudavo iš JAV.

1958 m. atvykęs gyventi į Čikagą (JAV), K.Rožanskas 1958-1981 m. dirbo „General Motors“ bendrovėje. Išėjęs į pensiją, 1981-2000 m. jis vadovavo „Draugo“ knygynui Čikagoje. K.Rožanskas aktyviai įsitraukė į Amerikos lietuvių bendruomenės kultūrinę veiklą. 1959-1973 m. jis

buvo JAV Lietuvių bendruomenės Kultūros tarybos reikalų vedėjas, rūpinosi lietuviškų vadovėlių leidyba, platinimu bei siuntinėjimu lietuviškoms mokykloms. Visą gyvenimo JAV laikotarpį knygų platinimas buvo pati svarbiausia K.Rožansko veikla.

Už lietuviškų knygų platinimą bei kultūrinę veiklą anapus Atlanto K.Rožanskas vadinamas Čikagos knygnešiu.

Jis taip pat buvo žinomas kaip įvairių išėivijos organizacijų dalyvis ir rėmėjas, 1960-2001 m. buvo Lietuvių filatelistų draugijos „Lietuva“ narys ir jos biuletenio administratorius, įvairių lietuvių organizacijų valdybų išdininkas, rėmė Baltijos Amerikos lietuvių fondą, Tautos fondą ir kitas labdaros organizacijas. 1958-2001 m. jis buvo Lietuvos šaulių sąjungos išėivijoje Čikagos Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės narys, apdovanotas Lietuvos šaulių sąjungos medaliu.

K.Rožansko iniciatyva ir

jam remiant, 1995 m. gimtinėje Debeikiuose (Anykščių r.) buvo pastatytas paminklas už laisvę 1944-1954 m. kovojusiems ir žuvusiems jo kraštiečiams – lietuvaitytės, nešinos ažuolo lapų vainiku, granitinė statula (autorius – R.Midvikis).

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras 1998 m. pripažino K.Rožanską ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviu, jam suteiktas kario savanorio statusas.

Po daugiau kaip 55 metų, praleistų svetur, K.Rožanskas 2001 m. grįžo į Lietuvą ir iki gyvenimo pabaigos liko Vilniuje. Jis buvo „Dirvos“ redakcijos bendradarbis.

Nacionalinei M.Mažvydo bibliotekai jis perdavė didelį asmeninį archyvą ir knygų rinkinį. 2003 m. jis įsteigė Kazio Rožansko fondą Vilniaus krašto lietuvių švietimui remti, įnešė jo pagrindinį kapitalą, ypač rėmė knygų leidybą.

Į paskutiniąją kelionę – į Debeikių kapines K.Rožanskas bus palydėtas sausio pradžioje.

Tautvydas Kontrimavičius

„DIRVAI“ AUKOJO

J.Balbatas, Cleveland, OH .50
A.Januška, Milton, MA45
D.Jurgutis,
W.Bloomfield, MI.....45
I.Vileniskis, Wayland, MA .45
E.Kasaitis, Baltimore, MD.30
J.Variakojis, Chicago, IL25
A.Barzdukas,
Falls Church, VA.....20
N.Juškenas, Clev. Hts., OH ..20
K.Laskauskas,
Baltimore, MD.....20
T.Sperauskas,
Glen Cove, NY20
K.Brūožis, Cleveland, OH....15
S.Juodvalkis, Euclid, OH.....15
A.Sandargas, Clermont, FL...15
V.Armalis, Baltimore, MD ...10
D.Čipkus, Willoughby, OH ..10
V.Gelgotas,
Willoughby, OH.....10
V.Shimkus, Dalton, PA10
B.Navickas, Lemont, IL5
I.Sasnauskaitė, Akron, OH...5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

MIRĖ LITERATŪROLOGĖ VANDA ZABORSKAITĖ

Vilnius, gruodžio 28 d. (ELTA). Pirmadienį mirė profesorė, lietuvių literatūros tyrinėtoja, kritikė, eseistė Vanda Zaborskaitė. Apie 89-erių V.Zaborskaitės mirtį patvirtino buvęs jos bendradarbis tuometinėje Kultūros ir švietimo ministerijoje Darius Kuolys.

Kūčių dieną V. Zaborskaitėi suėjo 89-eri. Iš Vaškų (Pasvalio r.). kilusi V. Zaborskaitė 1946 m. baigė Vilniaus universitetą ir nuo 1950 m. dėstė Lietuvių literatūros katedroje. 1961 m. ji pašalinta iš universiteto už neatitikimą marksistinei ideologijai.

1962-1971 m. V. Zaborskaitė dirbo Istorijos institute, nuo 1971 m. ji - Vilniaus pedagoginio instituto profesorė.

Prasidėjus Atgimimui V. Zaborskaitė įsitraukė į švietimo reformos darbą, vadovavo Kultūros ir švietimo ministerijos Ugdymo turinio depar-

tamentui.

V.Zaborskaitė tyrinėjo senąją lietuvių literatūrą ir XIX-XX a. rašytojų kūrybą.

Profesorė - daugelio kritikos straipsnių, recenzijų, monografijų autorė. Geriausiai žinoma jos knyga „Eilėraščio menas”.

Ne viena moksleivių ir studentų karta mokėsi iš V. Zaborskaitės sudarytų ir parašytų literatūros vadovėlių.

V. Zaborskaitė parašė knygas „Prie Lietuvos teatro ištakų - XVI-XVIII a. mokyklinis teatras”, „Lietuvių kalba XVII-XVIII a. viešajame gyvenime”, monografiją apie Maironį, „Panevėžio mergaičių gimnazija: Atsiminimai”.

Parašė vadovėlius „Trumpa lietuvių literatūros istorija” ir „Literatūros mokslo įvadas”, parengė V.Mykoliaičio-Putino raštų 8-9 tomus. Sudarė verstinių estetikos ir literatūros teorijos tekstų antologiją „Poetika ir literatūros estetika”.

Knygoje „Tarp praeities ir dabarties” sudėti rašytojų ir kitų literatūros veikėjų portretai, V. Zaborskaitės straipsniai ir recenzijos, interviu, Sąjūdžio metų publicistika.

FOR RENT
TWO FAMILY HOUSE –
CLEVELAND
OFF E. 200th St.
1 bedroom up \$395,
2 bedrooms, down \$495
old style nicely restored –
NO PETS
Call (440) 823-5587

KRISTAUS GIMIMAS – DIDIS DŽIAUGSMAS IR ĮPAREIGOJIMAS

Kaunas, gruodžio 25 d. (ELTA). Kristaus Gimimas Betliejuje – ne tik džiaugsmingas, bet įpareigojimas, teigia Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Kristaus Gimimas Betliejuje – ne tik džiaugsmingas ir greitai praeinantis įvykis, bet drauge didžiulis ir nuolatinis įpareigojimas – nešti į dabarties pasaulį meilės ir gyvybės šviesą, teigia Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius savo sveikinime tikintiesiems šventų Kalėdų proga.

„Keturias savaites maldoje budėjome ir ruošėmės paminėti patį džiaugsmingiausią ir reikšmingiausią įvykį pasaulio istorijoje. Dievo Žodis, įsikūnijęs Švč. Mergelės Marijos iščiose, tapo žmogumi ir gimė Betliejuje. Dievo ir Marijos Sūnus tapo mūsų Broliu ir Gelbėtoju. Dieviškasis Betliejaus Kūdikis pakvietė žmones į naują gyvenimą, kuriame negali būti vietos blogiui, kuriame viešpatauja tiesa, meilė ir taika. Trapus Betliejaus Kūdikis pažadino pasaulyje meilės revoliuciją, kurios tikslas – išgelbėti ir išaukštinti žmogų. Dievas nusižemino, priimdamas žmogaus kūną, kad šis būtų išaukštintas iki dangaus”, – rašoma sveikinime.

Arkivyskupas primena, kad Kristaus Gimimas – ne tik džiaugsmingas ir greitai praeinantis įvykis, bet drauge didžiulis ir nuolatinis įparei-

gojimas – nešti į dabarties pasaulį meilės ir gyvybės šviesą. Šis įpareigojimas skirtas mums, Betliejaus Kūdikio sekėjams. Visai nesvarbu, kur būtume ir kokias pareigas užimtume, Betliejaus Kūdikis įpareigoja mus gyventi ne vadovaujantis savo susikurtomis tiesomis, bet vienybėje su Dievo Žodžio tiesa, įpareigoja skleisti meilę, matomą ne žodžiuose, bet geruose darbuose. Pagerbti Betliejaus Kūdikį galima tik prisiimant šiuos įsipareigojimus. Be jų mūsų tikėjimas liktų tuščias, o viltys – be pamato.

„Betliejaus Kūdikis kviečia mus atsigręžti ir ginti visus, kurie yra silpni ir patys negali apsiginti. Kas tie nepajėgiantieji apsiginti? Visų pirma, tai pradėtos, bet dar negimusios žmogiškos būtybės. Bažnyčia visuomet buvo ir lieka nuosekli žmogaus gyvybės gynėja. Gindama gyvybę nuo jos užsimezgimo momento, Bažnyčia gina kiekvieną žmogų, sukurtą pagal Dievo paveikslą ir atpirktą Jėzaus Kristaus krauju. Jei neginama vos pradėta žmogiškoji gyvybė, savo vertės netenka ir kiekvienas žmogus. Kai negimusi pradedami laikyti kliūtimi gyviesiems, netrunka ateiti metas, kai ir gimusi pradedami laikyti kliūtimi kuriant savanaudiškumu ir hedonizmu grįstą gyvenimą.

Betliejaus Kūdikis yra Brolis kiekvieno silpno žmogaus: prievartaujamo vaiko, sekso vergovėn įkliuvusios merginos, alkoholyje pasken-

dusio jaunuolio ar mirties neprisišaukiančio vargdienio. Šiam Kūdikui nesvarbūs žmonių turimi aukšti postai ar milijonai. Jam svarbu tik tai, kas yra žmonių širdyse: ar jos atsigręžusios į Dievą, visokio gėrio šaltinį. Šis Kūdikis visus myli ir visus trokšta išgelbėti.

Šalia Betliejaus Kūdikio matome jo Motiną Mariją ir skiriame jai didžiausią savo pagarbą ir meilę. Popiežius Benediktas XVI neseniai kalbėjo: Marija mums kalba su Dievo Žodžiu, kuris jos iščiose tapo kūnu. Marijos žinia” nėra kita, kaip tik pats Jėzus. Marijos žvilgsnis yra Dievo žvilgsnis. Ji žvelgia į mus su ta pačia Dievo Tėvo meile ir mus laimina. Ji yra mūsų gynėja. Net jei visi kalbėtų apie mus blogai, ji, būdama Motina, kalbėtų gerai, nes jos Nekalčiausioji Širdis yra susiklausiusi su Dievo gailestingumu.

Baigdami švęsti Kristaus Gimimą, tęsime šio slėpinio minėjimą **per visus 2011-us metus, kuriuos Lietuvos vyskupai yra paskelbę Dievo Gailestingumo metais.** Dievo meilė ir gailestingumas ryškiai suspindėjo pirmųjų Kalėdų naktį.

Sveikindamas džiaugsmingosios Jėzaus Kristaus Gimimo šventės proga, linkiu visiems būti atsigręžusiems į Betliejaus Kūdikį ir supamiems gailestingosios Dievo meilės”, – rašo šventiniame sveikinime arkivyskupas S. Tamkevičius.

„DŽIAUGSMO BUVO NEPAPRASTAI DAUG“

2010-ieji metai Lietuvos sportininkams atnešė daug džiaugsmo, bet buvo ir nusi-vylymo akimirkų. Kaip metus vertina LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas?

2010–ieji metai buvo Vankuverio olimpinų žiemos žaidynių metai. Sportininkų pasirodymais jose esame patenkinti. Atletai žaidynėse pasirodė garbingai. Padarė viską, ką galėjo, stengėsi, rungtyniavo pagal savo gali-mybes ir nesusilaukė sporto visuomenės bei Lietuvos žmonių pretenzijų.

Metai buvo nepaprastai sėkmingi vasaros sporto šakų atstovams. Dar neturėjome tokio medalių derliaus olimpinėse rungtyse per pasaulio ir Europos čempionatus. **2010 m. pelnyta net 14 medalių:** 6 per pasaulio čempionatus ir 8 – per Europos čempionatus. Tai nuteikia viltingai ir labai džiugu, nes mūsų sportininkai, įrašyti į LTOK sportininkų pirmą ir antrą sąrašus, rodo tokius rezultatus.

Daugelį pasaulio šalių nu-stebino mūsų jaunieji sporti-ninkai, dalyvavę I olimpinėse jaunimo žaidynėse Singapūre ir pelnę 3 aukso ir 2 bronzos medalius bei komandinėje įskaitoje užėmę aukštą 19–ą vietą tarp 205 dalyvavusių nacionalinių olimpinų komitetų. Tokiai šaliai, kaip Lietuva, labai aukštai pakelta kartelė, yra kažkas nuosta-baus.

Gal mes per mažai tuos sportininkus įvertinome ir pagarbinome, tačiau jiems viskas prieš akis. **Malonu, jog jaunimas žengė pirmą rimtą žingsnį savo sportinėje karjeroje ir įeis į sporto istoriją, kaip dalyvavęs pirmosiose jaunimo olimpinėse žaidynėse.** Sportininkų pasiekimas nepaprastai reikšmingas ir tai rodo nepaprastai didžiulį jaunųjų sportininkų potencialą.

Už svarų pasirodymą per pasaulio ir Europos čempionatus, I Singapūro olimpinės jaunimo žaidynės reikėtų nuoširdžiai padėkoti mūsų treneriams, medikams, sporto mokslininkams, masažuoto-

jams, vadybininkams, Kūno kultūros ir sporto departamentui, Lietuvos sporto federacijų sąjungai, Lietuvos olimpiniam sporto centrui, sporto šakų federacijoms, miestų savivaldybių sporto skyriams, sporto organizacijoms, visiems tiems žmonėms, kurie nuoširdžiai dirbo.

Atskirai rengiantis nieko nebūtų buvę, gerus rezultatus nulėmė tikrai bendros visų pastangos. Kolektyvinis rengimas, kurį propaguojame nuo 1996 m., nuo Atlantos olimpinų žaidynių, duoda savo vaisius. Džiaugsmo per šiuos metus buvo nepaprastai daug.

Tačiau buvo ir tam tikro nusivylimo. Į nepavydėtiną situaciją pateko Europos maratono čempionė Živilė Balčiūnaitė. Kai paskutinį kartą buvome susitikę su sporto medikais, pagalvojom, kad daug kas atsitinka iš mūsų biednumo. Per pačias svarbiausias tarptautines varžybas, mokomąsias treniruočių stovyklas būtinai turi būti ir medikas. Tie visi nesusipratimai, jeigu taip būtų galima pavadinti, gaunasi iš biednumo, kad likimo valiai paliekami tikrai treneris ir sportininkas. Šito neturėtų būti.

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas prieš Londono olimpinės žaidynės, 2011 m. sezone stengsis rasti lėšų per mokomąsias treniruočių stovyklas, varžybas deramai finansuoti mūsų sportininkus, trenerius ir medikus. Tada nepateksime į tokias situacijas, į kurią pateko mūsų talentinga ir puiki sportininkė Živilė Balčiūnaitė.

2011 m. mūsų sportininkams bus vieni pagrindinių – atrankos į Londono olimpinės žaidynės metai. Dar ir 2012 m. turėsime nemažai galimybių, kad mūsų atletai patektų į olimpinės žaidynės. Viliusi, jog kartu su Sporto departamentu atskirsime prioritetus, kurie turėtų būti dėl valstybės lėšų skyrimo.

Pirmą kartą po daugelio metų Lietuvoje vyks Europos

vyrų krepšinio čempionatas – tai, be abejonės, viso Lietuvos sporto prestižo reikalas, ir reikės stengtis, kad jis vyktų gražiai. Mano nuomone, rinktinei tai bus geras pasirengimas Londono olimpinėms žaidynėms. Tikimės, kad mūsų krepšininkai, žaisdami namie, pateks į finalą ir tuo pačiu pelnys kelialapius į olimpinės žaidynės, jiems tada nereikės dalyvauti 2012 m. atrankos varžybose.

Viliusi, kad bus paskirtos tam tikros lėšos ir jų bus daugiau nei šiais metais, kad mūsų sportininkų nepersekios traumos ir jie pasieks tuos rezultatus, kurie leis atletams dalyvauti olimpinėse žaidynėse. Mūsų sportininkų potencialas nuo Pekino olimpinų žaidynių yra nepaprastas aukštas. Tačiau siekiant gerai pasirodyti Londono olimpinėse žaidynėse, 2011–ieji bus patys svarbiausi, nes tai bus atrankos metai.

Jaunimo lauks Europos žiemos ir vasaros olimpiniai festivaliai. Vasario mėnesio Liberece (Čekija) jau rinksis jaunieji žiemos sporto šakų atstovai, o liepos mėnesį Trabzone (Turkija) – vasaros sporto šakų. Paprastai mūsų jaunimas žaidynėse gerai dalyvauja ir pelno medalių, todėl tikimės, kad jis mūsų neapvils ir kitamet.

Tačiau dar kartą pasikartosiu: **mūsų pagrindinis tikslas – Londono olimpinės žaidynės.** Siaurinsime mūsų sportininkų dalyvavimą, nebus tokios gausios mūsų sportininkų delegacijos, kaip ankstesniais metais. Į varžybas važiuos tikrai patys geriausieji, kurie galės kovoti dėl pačių aukščiausiųjų apdovanojimų.

sportas.info

Istorinės Lietuvos krepšinio rinktinės pergalės triumfo ir nematomo krepšininkų gyvenimo akimirkos Prieš pat Naujuosius 2011 metus oficialus Lietuvos krepšinio rinktinės fotografas ir virtualios krepšinio gerbėjų bendruomenės „Krepšinio širdis“ įkūrėjas Tomas Tumalovičius išleido 2011 m. rinktinės kalendorių, iliustruotą efektingiausiomis bronzinio triumfo Pasaulio krepšinio čempionate ir krepšininkų laisvalaikio nuotraukomis. Nuo kiekvieno parduoto „Krepšinio širdies“ ženklų pažymėto kalendoriaus 1 Lt bus skiriamas Lino Kleizos labdaros ir paramos fondui.

Tomo Tumalovičiaus nuotr.

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119